

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ พบว่าแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้บริหารที่นำมาวิเคราะห์ได้ มี 207 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.24 ส่วนแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครูสังคมนศึกษานำมาวิเคราะห์ได้ 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.68 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาวิเคราะห์แยกเป็นตอน ๆ และนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในตารางที่ 4-5

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา นำเสนอในตารางที่ 6-9

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา นำเสนอในตารางที่ 10-13

ตอนที่ 4 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน นำเสนอในตารางที่ 14-17

ตอนที่ 5 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพ และวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน นำเสนอในตารางที่ 18-22

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์แทน ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคำตอบ

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของkp

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ

ข้อความ	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	135	65.22
หญิง	72	34.78
รวม	207	100.00
2. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.48
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	158	76.33
ปริญญาโท	46	22.22
สูงกว่าปริญญาโท	1	0.48
อื่น ๆ โปรครระบุ (ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ)	1	0.48
รวม	207	100.00
3. วิชาเอก		
สังคมศึกษา/การสอนสังคมศึกษา	72	34.78
วิทยาศาสตร์/การสอนวิทยาศาสตร์	22	10.63
คณิตศาสตร์/การสอนคณิตศาสตร์	21	10.14
ภาษาไทย/การสอนภาษาไทย	25	12.08
บริหารการศึกษา	35	16.91
อื่น ๆ โปรครระบุ		
ภาษาอังกฤษ	16	7.73
ฟิสิกส์	5	2.42
พลศึกษา	11	5.31
รวม	207	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่	28	13.53
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	117	56.52
หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา	32	15.46
อื่น ๆ (โปครระบุ) รองผู้ช่วยผู้อำนวยการ	30	14.49
รวม	207	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ค่าร้อยละ
5. เวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารในข้อ 4		
1. 1-5 ปี	23	11.11
2. 6-10 ปี	113	54.59
3. 11-15 ปี	43	20.77
4. 16-20 ปี	25	12.08
5. 20 ปีขึ้นไป	3	1.45
รวม	207	100.00
6. การร่วมประชุมสัมมนาหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา		
เคย	124	59.90
ไม่เคย	83	40.10
รวม	207	100.00
7. ความคิดเห็นที่ว่าสิ่งแวดล้อมศึกษามีความสำคัญ ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน		
สำคัญมาก	193	93.24
สำคัญปานกลาง	14	6.76
สำคัญน้อย	-	-
ไม่มีความสำคัญ	-	-
รวม	207	100.00
8. ความสนใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน		
สนใจมาก	174	84.06
สนใจพอสมควร	33	15.94
สนใจน้อย	-	-
ไม่สนใจ	-	-
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.22 เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.33 มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 34.78 เรียนวิชา เอกสังคมศึกษาหรือการสอนสังคมศึกษา ร้อยละ 56.52 มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 54.59 มีเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหาร 6-10 ปี ร้อยละ 59.90 เคยร่วมประชุมสัมมนา หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ร้อยละ 93.24 มีความคิดเห็นว่าสิ่งแวดล้อมศึกษามีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน และ ร้อยละ 84.06 มีความสนใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ในระดับสนใจมาก

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม
กลุ่มครูสังคมศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

ข้อความ	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	67	18.93
หญิง	287	81.07
รวม	354	100.00
2. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	16.95
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	250	70.62
ปริญญาโท	98	27.68
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
อื่น ๆ โปรรระบุ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ	-	-
รวม	354	100.00
3. วิชาเอก		
3.1 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า		
สังคมศึกษา	161	45.48
ภูมิศาสตร์	28	7.91
ประวัติศาสตร์	52	14.69
สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา	1	0.28
อื่น ๆ (โปรรระบุ)	8	2.26
3.2 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี		
การสอนสังคมศึกษา	68	19.21
การสอนประวัติศาสตร์	10	2.82
การสอนภูมิศาสตร์	11	3.11
สิ่งแวดล้อมศึกษา	6	1.69
อื่น ๆ (โปรรระบุ)	3	0.85
4. ประสบการณ์ในการสอน		
1-5 ปี	27	7.63
6-10 ปี	29	8.19

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	ข้อความ	จำนวน	ค่าร้อยละ
	11-15 ปี	45	12.71
	16-20 ปี	168	47.46
	มากกว่า 20 ปี	85	24.01
	รวม	354	100.00
5.	ระดับชั้นที่ทำการสอนในวิชาสังคมศึกษา		
	ม.ต้น	176	49.72
	ม.ปลาย	60	16.95
	ทั้งสองระดับชั้น	118	33.33
	รวม	354	100.00
6.	ความสนใจต่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
	สนใจมาก	189	53.39
	สนใจพอควร	151	42.66
	สนใจน้อย	14	3.95
	ไม่สนใจ	-	-
	รวม	354	100.00
7.	ถ้าไม่เคยรับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษามาโดยตรง ได้ศึกษาเพิ่มเติมหรือรับการอบรม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา หรือไม่		
	เคย	187	52.82
	ไม่เคย	167	47.18
	รวม	354	100.00
8.	ถ้าเคยศึกษาหรือรับการอบรม ได้รับจากหน่วยงานใด		
	กลุ่มโรงเรียน	73	20.62
	กรมสามัญศึกษา	77	21.75
	เขตการศึกษา	16	4.52
	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม		
	กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	40	11.50
	อื่น ๆ ไปรกระบุ (จากสถานที่เคยศึกษา)	45	12.71

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ค่าร้อยละ
9. ผู้ตอบคิดว่าตนมีพื้นความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา		
มาก	37	10.45
ค่อนข้างมาก	145	40.96
ค่อนข้างน้อย	149	42.09
น้อย	23	6.50
รวม	354	100.00
10. ผู้ตอบได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มาใช้ในการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้แก่นักเรียน เพียงใด		
ใช้ได้มาก	96	27.12
ใช้ได้ปานกลาง	200	56.50
ใช้น้อย	51	14.41
ไม่ได้ใช้เลย	7	1.98
รวม	354	100.00

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครูสังกัดศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.07 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.62 มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ร้อยละ 45.48 เรียนวิชาเอกสังคมศึกษา ร้อยละ 47.46 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี ร้อยละ 49.22 สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 53.39 มีความสนใจต่อการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา ในระดับสนใจมาก ร้อยละ 52.82 เคยศึกษาเพิ่มเติมหรือรับการอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ร้อยละ 21.75 ได้รับการอบรมจากกรมสามัญศึกษา ร้อยละ 42.09 มีพื้นความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ค่อนข้างน้อย และร้อยละ 56.50 ตอบว่า ได้นำความรู้ ที่ได้รับจากการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษามาใช้ในการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียนในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.1 สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 6 คำร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา ของผู้บริหาร

ข้อความ	คำร้อยละ
1. การกำหนดแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตร สังคมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา ท่านมีแนวทางในการจัดอย่างไร	
1.1 เลือกปัญหาที่วิกฤตที่สุดด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศมาเป็นเนื้อหาในการสอนและรณรงค์	24.15
1.2 บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในหลักสูตรที่มีอยู่ทุกชั้น ทุกระดับ	43.96
1.3 เน้นกระบวนการแก้ปัญหาโดยเริ่มจากปัญหาที่ใกล้ตัวไปสู่ปัญหาที่ไกลตัว	45.89
1.4 มุ่งแก่นิสัยในการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน	52.17
1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
2. ท่านมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา	
2.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ / อาจารย์ใหญ่ ทุกฝ่าย	17.29
2.2 หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา	20.29
2.3 หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวด	17.39
2.4 ครูสังคมศึกษา	22.71
2.5 ครูผู้สอนทุกหมวดวิชา	22.22
2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. ท่านบริหารและเตรียมความพร้อม ให้แก่ครูผู้สอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรอย่างไร	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
3.1	จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้าง ของหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน	74.88
3.2	จัดหาเอกสาร เช่น หลักสูตร เอกสารประกอบหลักฐานสิ่งแวดล้อม ศึกษา ให้ครู ได้ศึกษาเพื่อเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอน ได้อย่างถูกต้อง	77.29
3.3	เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู เอกสาร และวิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสม	80.68
3.4	ประชุมจัดทำแผนการสอน กำหนดการสอน ตารางสอนเพื่ออำนวยความสะดวก ความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	71.98
3.5	ส่งเสริมให้ครูผลิตและใช้สื่อการสอนที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น โดยมีการนำเสนอนวัตกรรมจากครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ในการประชุมครู ของโรงเรียน	67.15
3.6	สนับสนุนให้ครูได้นำเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนโดยการส่งครูไปศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	71.50
3.7	จัดพาครูไปทัศนศึกษาให้ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อนำมาจัดการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	76.33
3.8	จัดประชุมครูเพื่อวางแผนร่วมกัน ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	69.57
3.9	จัดงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา อย่างเพียงพอ	69.57
3.10	จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาและสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ นักเรียน	79.23
3.11	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4.	เพื่อให้ได้มาซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาแล้วในข้อ 3 ท่านบริหารงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โดยวิธีใดบ้าง	
4.1	จัดสรรเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรม	81.16
4.2	จัดสรรเงินสวัสดิการของโรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรม	82.61
4.3	จัดหารายได้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม	69.57

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
4.4	ขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาสับสนุนการจัดกิจกรรม	71.50
4.5	ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้การสนับสนุนงบประมาณ	76.33
4.6	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
5.	ท่านสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร	
5.1	เยี่ยมชมกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน	72.46
5.2	ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	85.99
5.3	อนุญาตให้จัดห้องเรียน ห้องทำงาน ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	75.36
5.4	เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนขอคำแนะนำหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	77.29
5.5	ให้คำยกย่องชมเชย หรือมอบรางวัล, ประกาศเกียรติคุณแก่ครูผู้สอนที่มีผลงานด้านสิ่งแวดล้อมดีเด่น	81.16
5.6	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
6.	ท่านสนับสนุนและประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องได้อย่างไร	
6.1	เสนอผลการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น - จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี - จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี - ออกเสียงตามสายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี	86.47
6.2	ประกาศ ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ บุคลากรที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น	82.13
6.3	มอบรางวัลแก่บุคลากรผู้มีผลงานเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น	60.39
6.4	จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จแก่บุคลากรในโรงเรียน	71.98
6.5	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
7. การวัดและประเมินผลการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอนวัดและประเมินจากสิ่งใดบ้าง	
7.1 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดและค่านิยม	73.91
7.2 พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของครูผู้สอนและนักเรียนต่อ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	89.86
7.3 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	86.96
7.4 อื่น ๆ โปรดระบุ	

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ มีแนวทางในการกำหนดแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา โดยมุ่งแก่นิสัยในการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน และมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ครูสังคมศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา มีการบริหารและเตรียมความพร้อมให้แก่ ครูผู้สอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตร ด้วยวิธีเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรแผนการสอน คู่มือครู เอกสารและวิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสม จัดสรรเงินสวัสดิการของโรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรม ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้วยการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา สนับสนุนและประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้บุคลากรทุกคนใน โรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม อย่างถูกต้องด้วยวิธีต่าง ๆ วัดและประเมินผลการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนจากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของครู ผู้สอนและนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน

ตารางที่ 7 คำร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา

ข้อความ	คำร้อยละ
1. การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมตามหลักสูตรสังคมศึกษา ในโรงเรียนของท่านมีการดำเนินการอย่างไร	
1.1 มีการวางแผนการจัดร่วมกันระหว่างหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในเนื้อหาวิชา	16.95
1.2 แต่ละหมวดวิชาแยกกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	65.82
1.3 ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมทุกหมวดวิชา	14.12
1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ) หมวดวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้จัด	3.11
2. หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่านมีลักษณะการจัดอย่างไร	
2.1 จัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา	21.75
2.2 จัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษาโดยการบูรณาการเข้ากับทุกวิชา	23.16
2.3 จัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษาโดยเรียนเป็นวิชาเฉพาะ	28.81
2.4 จัดให้สอนสอดแทรกทุกหมวดวิชา	26.63
2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
3. ท่านคาดหวังว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้ว นักเรียนจะเป็นอย่างไร	
3.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม	27.12
3.2 มีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่มีต่อสังคมมนุษย์	31.92
3.3 มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	57.06
3.4 มีความสามารถในการจัดการและใช้สิ่งแวดล้อมอย่างมีเหตุผล	24.01
3.5 มีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	27.40
3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
4. เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษาและสอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อม ท่านดำเนินการอย่างไร	
4.1 เลือกปัญหาที่วิกฤตที่สุดด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศมาเป็นเนื้อหาในการสอนและรณรงค์	52.82

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
4.2 บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในหลักสูตรที่มีอยู่ทุกชั้น ทุกระดับ	64.12
4.3 เน้นกระบวนการแก้ปัญหาโดยเริ่มจากปัญหาที่ใกล้ตัวไปสู่ปัญหาที่ไกลตัว	43.79
4.4 มุ่งแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนและชุมชน	49.72
4.5 อื่น (โปรดระบุ).....	
5. วิธีสอนแบบใดบ้างที่ท่านเน้นหรือใช้มาก ซึ่งเป็นการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	
5.1 วิธีสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เช่น การบรรยาย การสาธิต การใช้สื่อคำถาม	53.11
5.2 วิธีสอนที่เน้นการให้นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการสืบสอบ	38.14
5.3 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับข้อมูลและเนื้อหาสาระ โดยการอ่าน การสังเกต การฟังและการสัมภาษณ์	27.97
5.4 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้สาธิตและแสดงความคิดเห็น โดยการแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย โต้เถียง เล่นละคร สถานการณ์จำลอง	25.99
5.5 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ เชิงสร้างสรรค์ โดยการแก้ปัญหา และการอภิปราย	49.15
5.6 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยการออกไปศึกษานอกสถานที่	54.52
5.7 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทัศนคติ และค่านิยม โดยวิเคราะห์เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ประเทศ และโลก	49.72
5.8 วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ	44.07
5.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
6. ท่านจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมใดบ้างในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	
6.1 ให้นักเรียนรวบรวม รูปภาพ เอกสาร ข่าว ข้อมูล สถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่นการทำลายป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ ฯลฯ แล้วนำมารายงานหน้าชั้นเรียน หรือทำสมุดภาพ สมุดข่าว แผนภูมิสถิติ เปรียบเทียบ	71.19
6.2 ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของมนุษย์ อันเนื่องมาจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอย ลงแม่น้ำลำคลอง การใช้สารเคมีในการเกษตร การสร้างมลพิษทางเสียง ทางอากาศ การทำลายโบราณวัตถุ ฯลฯ แล้วเสนอแนวทางแก้ไข ป้องกัน และอนุรักษ์อย่างมีเหตุผล	52.26
6.3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหา การทำลายสิ่งแวดล้อม คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เพื่อหาแนวทางในการจัดการ กับปัญหาและสรุป เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน	87.01
6.4 ให้นักเรียนศึกษาหาแนวทางในการ ปรับปรุง แก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพและปัญหาเกี่ยวกับ ป่าไม้ แหล่งน้ำ อากาศ ขยะมูลฝอย ฯลฯ โดยศึกษาจากเอกสารและการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ สไลด์ หรือความรู้ที่ได้จากครูผู้สอน ฯลฯ	30.23
6.5 ให้นักเรียนเล่นเกมหรือแสดงบทบาทสมมติ ในหัวข้อเกี่ยวกับ ความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	24.86
6.6 นำนักเรียนออกไปศึกษาสภาพแวดล้อมในชุมชนแล้วให้นักเรียนร่วมกัน จัดทำโครงการศึกษาปัญหาชุมชน	42.66
6.7 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	14.69
6.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
7. สื่อการเรียนการสอนแบบใดที่ท่านเน้นหรือใช้มาก ในการจัดกิจกรรม	13.84
การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	
7.1 บัตรคำแสดงความหมาย มโนทัศน์ ข้อความต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	13.84
7.2 แผนที่แสดงตำแหน่งบริเวณเส้นทางที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	16.10
7.3 แผนภูมิแสดง สถิติ ปริมาณ เนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	24.86
7.4 รูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	60.17
7.5 ข่าว บทความ จากสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	80.79
7.6 เทปบันทึกเสียงที่เป็นข้อมูลหรือเพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	27.12
7.7 สไลด์ ที่เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาสิ่งแวดล้อม	27.40
7.8 फिल्मสตริป ที่เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาสิ่งแวดล้อม	7.06
7.9 วิดีทัศน์ ที่เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาสิ่งแวดล้อม	37.01
7.10 ตัวอย่างของจริง	32.77
7.11 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
8. สื่อการสอนที่ท่านใช้ในข้อที่ 7 ท่านมีจุดประสงค์ในการใช้เพื่ออะไร	
8.1 เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน	76.55
8.2 เป็นสื่อเพื่อแทนการสอนของครู	6.78
8.3 เป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียน	32.49
8.4 เป็นสื่อเพื่อจูงใจให้นักเรียนคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา เข้าใจในเหตุและผล	57.06
8.5 อื่น ๆ โปรดระบุ	
9. ท่านใช้อะไรเป็นหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการจัดการกิจกรรม	
การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	
9.1 จุดประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา	88.42
9.2 เนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษา	30.51
9.3 หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	33.90
9.4 หลักการจัดการกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	40.96
9.5 แผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา	10.17
9.6 หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	55.08
9.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาตาม หลักสูตรสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมตามหลักสูตรสังคมศึกษา ด้วยการให้แต่ละหมวดวิชาแยกกัน วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษา โดยจัด ให้ เรียนเป็นวิชาเฉพาะและความคาดหวังว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้ว นักเรียน จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไป ในหลักสูตรที่มีอยู่ทุกระดับชั้น เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษา และสอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อม ใช้ วิธีสอนที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ตรงโดยการออกไปศึกษานอกสถานที่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยให้ นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติ ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เพื่อหาแนวทางใน การจัดการกับปัญหาและสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน สื่อการเรียนการสอนที่เน้นหรือใช้มาก ที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่ ข่าว บทความ จากสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีจุดประสงค์ในการใช้เพื่อเป็นสื่อประกอบการเรียนการ สอนมากที่สุด และใช้จุดประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.2 ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา ของผู้บริหาร

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ท่านประสบปัญหาในการกำหนดแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	การเลือกปัญหาที่วิกฤตที่สุดด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศ มาเป็นเนื้อหาในการสอนบางเรื่องทำได้ยาก	2.74	1.15	ปานกลาง
1.2	การบูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในหลักสูตรที่มีอยู่ทุกชั้นทุกระดับ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ	2.91	0.94	ปานกลาง
1.3	การเน้นกระบวนการแก้ปัญหาโดยเริ่มจากปัญหาที่ใกล้ตัวไปสู่ที่ไกลตัว ผู้สอนแต่ละคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาไม่ตรงกัน	2.93	1.08	ปานกลาง
1.4	การมุ่งแก่นิสัยในการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ทำไม่ได้ทุกเรื่อง	3.28	1.15	ปานกลาง
1.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2	ปัญหาใดที่ท่านประสบในการมอบหมายหรือแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบ ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1	บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน	3.09	1.08	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S. D.	ความหมาย
2.2	บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	2.94	1.00	ปานกลาง
2.3	เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากร ผู้รับผิดชอบไม่ชัดเจน	2.81	0.88	ปานกลาง
2.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	ปัญหาที่ท่านประสบในการบริหารและเตรียมความพร้อมให้แก่ครูผู้สอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตร คือเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
3.1	การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร	2.80	1.14	ปานกลาง
3.2	การจัดหาเอกสาร เช่น หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ให้ครูได้ศึกษาเพื่อเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง มีไม่เพียงพอ	2.61	0.93	ปานกลาง
3.3	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู เอกสาร และวิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสม ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร	2.65	0.95	ปานกลาง
3.4	การประชุมจัดทำแผนการสอน กำหนดการสอน ตารางสอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ได้ได้รับความสนใจจากครูผู้สอนเท่าที่ควร	2.92	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.5	การส่งเสริมให้ครูผลิตและใช้สื่อการสอนที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่นโดยมีการนำเสนอนวัตกรรมจากครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ในการประชุมของโรงเรียน มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ	3.06	0.96	ปานกลาง
3.6	การสนับสนุนให้ครูได้นำเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยส่งครูไปศึกษาต่อ หรือศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เมื่อกลับมาแล้วไม่สามารถนำมาขยายผลต่อได้	3.04	0.96	ปานกลาง
3.7	การจัดพาครูไปทัศนศึกษาให้ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำได้ไม่ทั่วถึงเพราะขาดงบประมาณ	2.67	0.96	ปานกลาง
3.8	การจัดประชุมครูเพื่อวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2.80	0.99	ปานกลาง
3.9	การจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีไม่เพียงพอ	2.87	1.06	ปานกลาง
3.10	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และงบประมาณ	2.75	1.04	ปานกลาง
3.11	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	ท่านประสบปัญหาในการบริหารงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในข้อ 3 เรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
4.1	การจัดสรรเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม	2.85	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.2	เงินสวัสดิการของโรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ	2.89	0.92	ปานกลาง
4.3	การจัดหารายได้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ	3.15	0.98	ปานกลาง
4.4	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้การสนับสนุนงบประมาณไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร	2.81	0.87	ปานกลาง
4.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	ท่านประสบปัญหาในการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
5.1	การเยี่ยมชมกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนทำได้ไม่สม่ำเสมอ เพราะมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก	2.32	0.95	น้อย
5.2	การให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทำได้ไม่ครบทุกด้าน เพราะขาดการประสานงานที่ดี	2.37	0.98	น้อย
5.3	การอนุญาตให้จัดห้องเรียน ห้องทำงานให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีข้อจำกัดเรื่องสถานที่	2.34	1.02	น้อย
5.4	การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนขอคำแนะนำหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทำได้เฉพาะบางโอกาส เพราะมีภาระในหน้าที่มาก	2.25	0.94	น้อย
5.5	การให้ค่ายของชมเชย หรือมอบรางวัลประกาศเกียรติคุณ แก่ครูผู้สอนที่มีผลงานด้านสิ่งแวดล้อมดีเด่น ทำได้เฉพาะบางโอกาส ไม่สม่ำเสมอ	2.11	0.95	น้อย

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6	ท่านประสบปัญหาในการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนของท่านร่วมมือกัน ปฏิบัติตนต่อสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องอย่างไรและเป็นปัญหา ระดับใด			
6.1	การเสนอผลการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น - จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนา สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี - จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและพัฒนา สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี - จัดรายการเสียงตามสายเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี มีการเข้าชื้อกัน ในแต่ละหมวดวิชาเนื่องจาก ขาดการประชุมวางแผนร่วมกัน	2.51	0.94	น้อย
6.2	การประกาศ ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ บุคลากรผู้มีผลงาน เกี่ยวกับการจัดการ สิ่งแวดล้อมดีเด่น ยังมีเกณฑ์ตัดสินที่ไม่ชัดเจน	2.25	0.94	น้อย
6.3	การมอบรางวัลแก่บุคลากรผู้มีผลงานเกี่ยวกับ การจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น ทำได้ไม่สม่ำเสมอ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ	2.32	0.96	น้อย
6.4	การจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานด้านสิ่งแวดล้อม ที่ประสบความสำเร็จแก่บุคลากรในโรงเรียน ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน	2.83	1.17	ปานกลาง
6.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7	ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการจัด การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
7.1	การศึกษาจากผลการเรียนของนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดและค่านิยม ทำได้ไม่ครบ ทุกด้าน	2.52	1.03	น้อย
7.2	การศึกษาจากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตน ของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.60	0.95	ปานกลาง
7.3	การศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน ทำได้ไม่ครบทุกด้าน	2.49	1.10	น้อย
7.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
	รวม	2.71	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษาโดยเฉลี่ยแล้ว เป็นปัญหาปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55 บางปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.56-2.55 ซึ่งถือเป็นปัญหาน้อย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
 สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา ของครูสังคมศึกษา

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรสังคมศึกษาในโรงเรียน ของท่าน ประสบปัญหาในการดำเนินการอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	มีความซ้ำซ้อนในการจัดการเรียนการสอนระหว่าง หมวดวิชา	3.10	1.00	ปานกลาง
1.2	ขาดความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างหมวดวิชา	3.17	0.93	ปานกลาง
1.3	มีการใช้งบประมาณและอุปกรณ์การสอนสิ้นเปลือง อย่างไม่คุ้มค่า	2.92	0.90	ปานกลาง
1.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2	การจัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่าน ลักษณะใดที่ประสบปัญหา และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1	การจัดให้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน ในเนื้อหา	2.84	0.88	ปานกลาง
2.2	การจัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษา โดยการบูรณาการเข้ากับทุกวิชา ทำให้ครูที่ไม่มี ประสบการณ์ด้านนี้เกิดปัญหา	2.74	0.84	ปานกลาง
2.3	การจัดให้สอนเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษาโดยเรียน เป็นวิชาเฉพาะทำให้ขาดแคลนบุคลากรผู้สอน	2.93	1.05	ปานกลาง
2.4	การจัดให้สอนสอดแทรกทุกหมวดวิชาทำได้ยาก และเกิดความซ้ำซ้อน	2.88	0.93	ปานกลาง
2.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3	ปัญหาใดที่ท่านประสบ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมศึกษา แล้วมีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามที่ท่าน คาดหวัง และเป็นปัญหาระดับใด			
3.1	ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหา สิ่งแวดล้อม	3.15	0.99	ปานกลาง
3.2	ขาดความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและ ผลกระทบที่มีต่อสังคมมนุษย์	3.26	0.91	ปานกลาง
3.3	ขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนา และ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.33	0.97	ปานกลาง
3.4	ขาดความสามารถในการจัดการและใช้สิ่งแวดล้อม อย่างมีเหตุผล	3.28	0.95	ปานกลาง
3.5	ขาดเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.11	0.87	ปานกลาง
3.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการดำเนินการ จัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา ไม่ประสบความสำเร็จตาม จุดประสงค์ เพราะสาเหตุใด และเป็นปัญหาระดับใด			
4.1	การเลือกปัญหาที่วิกฤตที่สุดด้านสิ่งแวดล้อม ในประเทศ มาเป็นเนื้อหาในการสอน และรณรงค์บางเรื่องทำได้ยาก	2.95	0.93	ปานกลาง
4.2	การบูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในหลักสูตร ที่มีอยู่ทุกชั้น ทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน	3.38	0.82	ปานกลาง
4.3	การเน้นกระบวนการแก้ปัญหาโดยเริ่มจากปัญหา ที่ใกล้ตัวไปสู่ปัญหาที่ไกลตัว ผู้สอนแต่ละคน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาไม่ตรงกัน	2.94	0.93	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.4	การมุ่งแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนและชุมชน นักเรียนบางส่วน ไม่ให้ความสนใจ	3.06	0.86	ปานกลาง
4.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	วิธีสอนแบบใดที่ท่านนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา แล้วไม่ประสบความสำเร็จ เป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			
5.1	วิธีสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เช่น การบรรยาย การสาธิตการใช้สื่อคำถาม นักเรียนเกิดความ เบื่อหน่าย	3.10	0.98	ปานกลาง
5.2	วิธีสอนที่เน้นการให้นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองโดยการสืบสอบ นักเรียนมักขาดการ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	2.97	0.77	ปานกลาง
5.3	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับข้อมูลและเนื้อหา สาระ โดยการอ่าน การสังเกต การฟัง และ การสัมภาษณ์ ทำได้ยากเพราะนักเรียนไม่ ให้ความสนใจ	3.09	0.85	ปานกลาง
5.4	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้สาธิต และแสดง ความคิดเห็น โดยการแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย โต้วาที เล่นละคร สถานการณ์จำลอง ต้องใช้เวลาทำ ทำให้สอนไม่ทัน	3.21	0.88	ปานกลาง
5.5	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ เชิงสร้างสรรค์โดยการแก้ปัญหา และการอภิปราย ทำได้ยากเพราะนักเรียนมักไม่แสดงความคิดเห็น	3.02	0.88	ปานกลาง
5.6	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยการออกไปศึกษานอกสถานที่ ทำได้น้อยเพราะ มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ	3.12	0.93	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.7	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทัศนคติ และ ค่านิยม และได้ทดลองอย่างง่าย ๆ เพื่อพิสูจน์ ความจริงของสิ่งแวดล้อมศึกษา ทำได้ยากเพราะ นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ที่เป็นระบบ	3.10	0.89	ปานกลาง
5.8	วิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน เป็นหมู่คณะ ทำได้ยากเพราะนักเรียนขาดความ สามารถในการทำงานกลุ่ม	2.91	0.89	ปานกลาง
5.9	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการจัดให้นักเรียน ทำกิจกรรมใดในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ศึกษา และเป็นปัญหาในระดับใด			
6.1	การให้นักเรียนรวบรวม รูปภาพ เอกสาร ข่าว ข้อมูลสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ ฯลฯ แล้วนำมา รายงานหน้าชั้นเรียนหรือทำสมุดภาพ สมุดข่าว แผนภูมิสถิติเปรียบเทียบมักได้ข้อมูลที่ไม่ว่างต้อง ทันสมัย	2.71	1.16	ปานกลาง
6.2	การให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบด้าน เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของมนุษย์ อันเนื่องมาจาก การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่าการทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง การใช้สารเคมีในการเกษตร การสร้างมลพิษทางเสียง ทางอากาศ การทำลายโบราณวัตถุ ฯลฯ แล้วเสนอ แนวทางแก้ไข ป้องกัน และอนุรักษ์อย่างมีเหตุผล ทำได้ยากเพราะนักเรียนขาดประสบการณ์ในการ	3.05	0.84	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.3	การให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติในการจัดการกับปัญหาและสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ทำได้ยากเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็น ในการอภิปราย	2.94	0.88	ปานกลาง
6.4	การให้นักเรียนศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพและปัญหาเกี่ยวกับป่าไม้ แหล่งน้ำ อากาศ ขยะมูลฝอย ฯลฯ โดยศึกษาจากเอกสารและการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สไลด์ หรือความรู้ที่ได้จากครูผู้สอน ฯลฯ ทำได้ยากเพราะนักเรียนขาดประสบการณ์ในการหาข้อมูล	3.01	0.75	ปานกลาง
6.5	การให้นักเรียนเล่นเกมหรือแสดงบทบาทสมมติในหัวข้อเกี่ยวกับความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต้องใช้เวลามาก ทำให้สอนไม่ทัน	2.88	0.86	ปานกลาง
6.6	การนำนักเรียนออกไปศึกษาสภาพแวดล้อมในชุมชนแล้วให้นักเรียนร่วมกันจัดทำโครงการศึกษาปัญหาชุมชน มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และผู้เกี่ยวข้อง	3.19	0.98	ปานกลาง
6.7	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทำได้ยากเพราะมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ	3.03	0.85	ปานกลาง
6.8	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7	สื่อการสอนแบบใดที่ท่านนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้ว ไม่ประสบความสำเร็จ เป็นปัญหาสำหรับท่านและเป็นปัญหาระดับใด			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
7.1	การใช้บัตรค ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน	2.85	0.96	ปานกลาง
7.2	การใช้แผนที่แสดงตำแหน่งบริเวณเส้นทางที่เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม ข้อมูลเก่าไม่เป็นปัจจุบัน	2.97	0.98	ปานกลาง
7.3	การใช้แผนภูมิแสดง สถิติ ปริมาณ เนื้อหาสาระ	2.71	0.86	ปานกลาง
7.4	การใช้รูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีขนาด และสี ไม่ดึงดูดความสนใจ	2.49	1.06	น้อย
7.5	นักเรียนไม่สนใจ ข่าว บทความ จากสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	2.65	1.04	ปานกลาง
7.6	การใช้เทปบันทึกเสียงที่เป็นข้อมูลหรือเพลง ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีเนื้อหาไม่น่าสนใจ	2.86	0.85	ปานกลาง
7.7	การใช้สไลด์ที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม มีข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน	2.88	0.89	ปานกลาง
7.8	การใช้ฟิล์มสตริปที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหา สิ่งแวดล้อม มีข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน	3.20	0.88	ปานกลาง
7.9	การใช้วีดิทัศน์ ที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหา สิ่งแวดล้อมมีข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน	2.88	0.99	ปานกลาง
7.10	การใช้ตัวอย่างของจริงบางประเภทหาได้ยาก	2.97	0.96	ปานกลาง
7.11	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
8	ท่านใช้สื่อการเรียนการสอนตามข้อ 7 เพื่อจุดประสงค์ใด ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่ทำได้ยาก เป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			
8.1	การใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ทำได้ไม่ครบทุกจุดประสงค์	2.75	1.00	ปานกลาง
8.2	การใช้เป็นสื่อเพื่อแทนการสอนของครู ทำได้ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน	2.88	0.92	ปานกลาง
8.3	การใช้เป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียน ทำได้น้อย	2.72	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
8.4	การใช้เป็นสื่อเพื่อจูงใจให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ทำได้ยาก	2.84	0.95	ปานกลาง
8.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
9	เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสิ่งแวดลอมศึกษา เรื่องใดที่ท่านเน้น แต่ทำได้ยากเป็นปัญหาสำหรับท่าน และ เป็นปัญหาระดับใด			
9.1	จุดประสงค์ของสิ่งแวดลอมศึกษาไม่ชัดเจน	2.87	0.85	ปานกลาง
9.2	เนื้อหาสิ่งแวดลอมศึกษามากเกินไป	2.76	0.95	ปานกลาง
9.3	หลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาไม่เหมาะสมกับ วุฒิภาวะของนักเรียน	3.03	0.87	ปานกลาง
9.4	หลักการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดลอม ในโรงเรียน ไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน	3.02	0.76	ปานกลาง
9.5	แผนแม่บทโครงการสิ่งแวดลอมศึกษาไม่สอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่น	3.10	0.84	ปานกลาง
9.6	หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ขาดความสมบูรณ์ในเรื่อง เกี่ยวกับสิ่งแวดลอม	2.94	0.92	ปานกลาง
9.7	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
	รวม	2.98	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงว่าปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดลอมศึกษาตาม
หลักสูตรสังคมศึกษา ตามความเห็นของครูสังคมศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วเป็นปัญหাপานกลาง คือมีค่า
เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษา

3.1 สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 10 คำร้อยละของการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร

ข้อความ	คำร้อยละ
1. ท่านจัดการและบริหารการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนอย่างไร	
1.1 กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน	79.71
1.2 วางแผนปฏิบัติการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน	84.06
1.3 แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการ	89.37
1.4 สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์	78.26
1.5 สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	77.78
1.6 ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	76.81
1.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
2. ท่านสนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนอย่างไร	
2.1 เป็นการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น จัดให้อภิปราย หรือได้วาที่เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	73.91
2.2 เป็นการจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น จัดพิพิธภัณฑ์ห้องดิน จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมนำนักเรียน บำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ	85.02
2.3 เป็นการจัดเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน เช่น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และสาธิต ประดิษฐ์ตกแต่งเศษวัสดุ มาใช้จัดนิทรรศการ ฯลฯ	80.19
2.4 เป็นการจัดเพื่อเป็นโครงการในวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การประกวดโครงการ ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า การกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย อย่างถูกวิธี ฯลฯ	77.29

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
3. ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไรบ้าง	
3.1 ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดกิจกรรม	83.09
3.2 สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	82.13
3.3 อำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น	77.29
3.4 จัดหาและแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน	80.68
3.5 จัดเผยแพร่ผลงานที่ดีเด่นแก่สาธารณชนทั้งในและนอกโรงเรียน	68.12
3.6 จัดสรรค่าน้ำดื่มหรืออาหารประกอบการค้นคว้าเพิ่มเติม	69.57
3.7 ส่งครูเข้าอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	80.68
3.8 จัดประชุมปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	69.57
3.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
4. ท่านสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไรบ้าง	
4.1 เยี่ยมชมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	81.64
4.2 ให้คำยกย่องชมเชยและให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	86.47
4.3 ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	79.71
4.4 อนุญาตให้จัดห้องหรือสถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	77.29
4.5 เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนขอคำแนะนำหรือปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	77.78
4.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
5. ท่านวัดและประเมินผลการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนจากสิ่งใดบ้าง	
5.1 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดและค่านิยม	72.95
5.2 พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของครูผู้สอนและนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	89.37

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
5.3 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	88.89
5.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-

ตารางที่ 10 จะเห็นว่าในการจัดการและบริหารการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ แต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ สนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน เป็นการจัดการกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น จัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จัดป้ายนิเทศ ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม นำนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนและชุมชน สนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้วยการให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดกิจกรรม สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยให้คำยกย่องชมเชยและให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน จากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติของครูผู้สอนและนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ตารางที่ 11 ค่าร้อยละของการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษา

ข้อความ	ค่าร้อยละ
1. โรงเรียนของท่านจัดการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยใช้สิ่งใดเป็นแนวทาง	
1.1 ปรัชญา หลักการ และเป้าหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษา	21.19
1.2 วัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา	31.36
1.3 นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	42.94
1.4 หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	43.79
1.5 หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	57.34
1.6 แนวทางการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	29.10
1.7 แผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา	9.04
1.8 แผนปฏิบัติการของโรงเรียน	40.68
1.9 อื่น (โปรดระบุ)	
2. การวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่านใครเป็นผู้จัดทำ	
2.1 ครูหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา เป็นแกนร่วม ประชุมกับครูหมวดวิชาอื่น ๆ ทุกหมวด เพื่อวางแผนและกำหนดกิจกรรม	40.12
2.2 ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม	57.91
2.3 ครูหมวดวิชากิจกรรมร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม	34.25
2.4 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม	25.71
2.5 นักเรียนทุกระดับชั้นร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม	9.60
2.6 ตัวแทนบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม	12.43
2.6 อื่น (โปรดระบุ)	
3. ท่านกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมีลักษณะอย่างไร	
3.1 เป็นการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น จัดให้อภิปรายหรือโต้วาที ในหัวข้อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ฯลฯ	61.30

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
3.2	เป็นการจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น จัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมนำนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ	76.27
3.3	เป็นการจัดเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน เช่น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สานิต ประดิษฐ์ และตกแต่งเศษวัสดุมาใช้จัดนิทรรศการ ฯลฯ	44.63
3.4	เป็นการจัดเพื่อเป็นโครงการในวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การประกวดโครงการ ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด กำจัดขยะ บำบัดน้ำเสีย อย่างถูกวิธี ฯลฯ	73.73
3.5	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4.	ท่านคาดหวังว่า เมื่อมีการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้ว นักเรียนจะเป็นอย่างไร	
4.1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม สาเหตุ และผลกระทบ ที่มีต่อสังคมมนุษย์	66.95
4.2	มีความตระหนักเห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม	63.84
4.3	มีเจตคติต่อการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	46.66
4.4	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม	91.24
4.5	ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง	64.12
4.6	อื่น (โปรดระบุ)	
5.	เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในข้อ 4 ท่านเน้นหรือใช้กิจกรรมใด เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	
5.1	จัดให้มีการประกวด คำขวัญ เรียงความ วาดภาพ โครงการงาน เกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การใช้น้ำ ใช้ไฟอย่างประหยัด และรักษาสภาพแวดล้อม ฯลฯ	63.84
5.2	จัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการที่ให้ความรู้ซึ่งจะทำให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และส่งเสริมสภาพแวดล้อม	85.03
5.3	เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน หรือสานิตประดิษฐ์ ดัดแปลง เศษวัสดุ เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น เอาสิ่งที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก	15.25

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
5.4	จัดให้มีงานประเพณีหรือกิจกรรมนันทนาการด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ หรือการแสดงดนตรีไทยพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ในโอกาสที่เหมาะสม	24.01
5.5	จัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน เช่น จัดรายการเสียงตามสายหรือจัดทำสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่การใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	17.51
5.6	จัดให้มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	46.89
5.7	นำนักเรียนไปทัศนศึกษา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ของประชากร โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเน้นให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	59.60
5.8	จัดตั้งชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือชุมนุมสิ่งแวดล้อมศึกษา	45.48
5.9	นำนักเรียนเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม หรือนำปัญหาประโยชน์	20.34
5.10	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
6.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่าน มีใครเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน	
6.1	ผู้บริหาร	34.19
6.2	ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และสังคมศึกษา	74.86
6.3	ครูหมวดวิชาสังคมศึกษา	61.02
6.4	ครูหมวดวิชากิจกรรม	31.36
6.5	ครูทุกหมวดวิชา	25.99
6.6	ตัวแทนบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย	24.58
6.7	นักเรียน	2.82
6.8	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
7.	ในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่าน มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีใดบ้าง	
7.1	จัดรายการออกเสียงตามสาย	27.97
7.2	ติดป้ายนิเทศ	83.05
7.3	จัดทำเอกสาร	44.35
7.4	นักเรียนจัดประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ	53.39

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
	7.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
8.	ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาท่านได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากที่ใด	
8.1	จากเงินบำรุงการศึกษา	78.25
8.2	จากครูและนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม	61.86
8.3	เงินสวัสดิการของโรงเรียน	42.94
8.4	ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค	26.55
8.5	บริษัทห้างร้านที่ให้การสนับสนุน	19.49
8.6	หน่วยงานภายนอกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	18.64
8.7	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
9.	โรงเรียนของท่านสร้างขวัญกำลังใจแก่นักเรียนในการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร	
9.1	ประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น	46.05
9.2	ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	68.93
9.3	สนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	42.66
9.4	ประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมทุกฝ่าย	67.51
9.5	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
10.	การวัดและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่านเน้นการวัดและประเมินด้านใดบ้าง	
10.1	ความรู้ ความเข้าใจ	87.85
10.2	ความตระหนัก	69.77
10.3	เจตคติ	61.02
10.4	การปฏิบัติ	97.18
10.5	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า ในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูสังคมศึกษา วางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเป็นแนวทาง มีครูหมวดวิชาสังคมศึกษาร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรม กำหนด

กรอบในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน เป็นการจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น จัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม นำนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ ในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ คาดหวังว่า เมื่อมีการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้วนักเรียนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม ได้เน้นหรือใช้กิจกรรมจัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการให้ความรู้ ซึ่งจะทำให้เกิดความตระหนัก ในการอนุรักษ์และส่งเสริมสภาพแวดล้อม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยมีครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และสังคมศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการติดป้ายนิเทศ ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนการจัดการกิจกรรมจากเงินบำรุงการศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียน ในการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้วยการตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม วัดและประเมินผล การดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนด้านการปฏิบัติ

3.2 ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ของผู้บริหาร

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1 ท่านประสบปัญหาในการจัดการและบริหารการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่าน เรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1 การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ยังไม่ชัดเจน	2.56	0.99	ปานกลาง
1.2 การวางแผนปฏิบัติการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียน ยังไม่เป็นระบบ เกิดความสับสน ในการดำเนินงาน	2.77	0.95	ปานกลาง
1.3 บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบโครงการ ไม่มีเวลาปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ	2.53	1.06	น้อย
1.4 การจัดงบประมาณและอุปกรณ์ สนับสนุนการจัด กิจกรรมยังไม่เพียงพอ	2.62	0.88	ปานกลาง
1.5 การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทำได้ไม่ทั่วถึง	2.53	1.06	น้อย
1.6 การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ทำได้ไม่ครบทุกด้าน	2.98	1.15	ปานกลาง
1.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2 ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียน อย่างไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1 การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน ต้องใช้เวลามาก ทำให้ครูสอนไม่ทัน	2.52	1.00	น้อย
2.2 การจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอก ห้องเรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	2.76	0.98	ปานกลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.3	การจัดเพิ่มเติมให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	3.07	1.04	ปานกลาง
2.4	การจัดเพื่อเป็นโครงการในวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2.60	1.01	ปานกลาง
2.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
3.1	การให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดกิจกรรมทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.59	0.97	ปานกลาง
3.2	การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน มีข้อจำกัดด้านงบประมาณไม่เพียงพอ	2.66	1.08	ปานกลาง
3.3	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น ขาดบุคลากรที่ประสานงาน	2.45	0.92	น้อย
3.4	บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบดูแลการดำเนินการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ เพราะมีงานในหน้าที่มาก	2.77	0.96	ปานกลาง
3.5	การจัดเผยแพร่ผลงานที่ดีเด่นแก่สาธารณชนทั้งในและนอกโรงเรียน ทำได้ไม่สม่ำเสมอ เพราะขาดผู้ประสานงาน งบประมาณ	2.65	0.93	ปานกลาง
3.6	การจัดสรรหนังสืออ่านประกอบการค้นคว้าเพิ่มเติมมีไม่เพียงพอ	2.65	0.93	ปานกลาง
3.7	การส่งครูเข้าอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร	2.65	1.04	ปานกลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	3.8 การจัดประชุมปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรมาให้ ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และงบประมาณ	2.84	1.09	ปานกลาง
	3.9 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	ท่านประสบปัญหาในการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
	4.1 การเยี่ยมชมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ทำได้ไม่สม่ำเสมอ เพราะ มีงานประจำมาก	2.94	1.10	ปานกลาง
	4.2 การให้คำยกย่องชมเชยและให้กำลังใจในการ ปฏิบัติงานของครูผู้สอน ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.49	1.02	น้อย
	4.3 การให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของครู ผู้สอน ทำได้ไม่ครบทุกด้าน	2.80	1.04	ปานกลาง
	4.4 การอนุญาตให้จัดห้องหรือสถานที่จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มีข้อจำกัดด้าน สถานที่และเวลา	2.32	0.98	น้อย
	4.5 การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนขอคำแนะนำหรือ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.70	0.98	ปานกลาง
	4.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครู ในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
	5.1 การศึกษาจากผลการเรียนของนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจ หักสนคดีและค่านิยม วัดได้ยาก ในบางเรื่อง	2.45	0.93	น้อย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.2	การศึกษาจากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตน ของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม มีข้อจำกัดเรื่องเวลา	2.75	0.77	ปานกลาง
5.3	การศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน ทำได้ไม่ครบทุกด้าน	2.55	0.98	น้อย
5.4	อื่น ๆ โปรดระบุ			
	รวม	2.65	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 แสดงว่าผู้บริหารเห็นว่าปัญหาการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเฉลี่ยเป็นปัญหามานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55 มีบางปัญหา มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.56-2.55 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาน้อย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูสังคมศึกษา

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ปัญหาที่ท่านประสบในการจัดการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่อะไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	ไม่เข้าใจปรัชญา หลักการ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา	2.97	1.08	ปานกลาง
1.2	ขาดเอกสารหรือคู่มือที่ใช้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	3.18	0.91	ปานกลาง
1.3	ขาดคู่มือครูวัดผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยเฉพาะ	3.14	0.94	ปานกลาง
1.4	ขาดประสบการณ์ในการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.17	0.97	ปานกลาง
1.5	ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันกำหนดกรอบ เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา และให้ข้อมูลในการจัดกิจกรรม	3.30	0.96	ปานกลาง
1.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
2	การวางแผนการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1	ขาดความร่วมมือในการวางแผนและกำหนดกิจกรรมของครูหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา	3.10	0.97	ปานกลาง
2.2	ขาดความร่วมมือในการวางแผนและกำหนดกิจกรรม ของครูหมวดวิชาสังคมศึกษา	3.11	0.90	ปานกลาง
2.3	ขาดความร่วมมือในการวางแผนและกำหนดกิจกรรม ของครูหมวดวิชากิจกรรม	3.04	0.89	ปานกลาง
2.4	ขาดความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในการวางแผนและกำหนดกิจกรรม	3.21	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	2.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
3	การกำหนดกรอบการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนของท่านการจัดในลักษณะ ใด ที่จัดทำได้ยาก เป็นปัญหาสำหรับท่าน และ เป็นปัญหาระดับใด			
	3.1 การจัดการกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น การอภิปรายหรือโต้วาที ในหัวข้อเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษา ฯลฯ ต้องใช้เวลามากทำให้ สอนไม่ทัน	2.94	0.89	ปานกลาง
	3.2 การจัดการกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอก ห้องเรียน เช่น จัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จัดป้ายนิเทศ ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม นำนักเรียนบำเพ็ญ ประโยชน์ในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	3.10	0.89	ปานกลาง
	3.3 การจัดเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน เช่น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาธิต ประดิษฐ์ และตกแต่งเศษวัสดุมาใช้จัดนิทรรศการ ฯลฯ ไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียน	3.01	0.94	ปานกลาง
	3.4 เป็นการจัดเพื่อเป็นโครงการในวิถีปฏิบัติในชีวิต ประจำวัน เช่น การประกวดโครงการใช้น้ำใช้ไฟ อย่างประหยัด กำจัดขยะ บำบัดน้ำเสียอย่างถูกวิธี ฯลฯ ไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียน	2.92	0.95	ปานกลาง
	3.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
4	เมื่อนักเรียนของท่านได้เข้าร่วมการจัดการกิจกรรม เสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรม ไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ท่านคาดหวังในข้อใด และเป็นปัญหาระดับใด			
	4.1 ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม สาเหตุและผลกระทบที่มีต่อสังคมมนุษย์	2.92	0.90	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	4.2 ขาดความตระหนักเห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม	3.05	0.98	ปานกลาง
	4.3 ขาดเจตคติต่อการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.88	0.97	ปานกลาง
	4.4 ขาดส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม	2.82	1.03	ปานกลาง
	4.5 ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ถูกต้อง	2.98	0.97	ปานกลาง
	4.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	
5	ท่านประสบปัญหาในการใช้กิจกรรมใด เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในข้อ 4 และเป็นปัญหาระดับใด			
	5.1 การจัดให้มีการประกวดคำขวัญ เรียงความ วาดภาพ โครงการ เกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การใช้น้ำ ใช้ไฟอย่างประหยัด และรักษาสภาพ แวดล้อม ฯลฯ ไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักเรียน	2.97	0.97	ปานกลาง
	5.2 การจัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการที่ให้ความรู้ ซึ่งจะ ทำให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และส่งเสริม สภาพแวดล้อม เป็นเรื่องที่ทำไต่ยาก	2.81	0.95	ปานกลาง
	5.3 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในประเด็นปัญหา ที่เกี่ยวกับการเรียน หรือสารคดี ประดิษฐ์ ดัดแปลง เศษวัสดุ เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น เอาสิ่งที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก ทำไต่ยาก เพราะ ขาดแคลนวิทยากรและงบประมาณ	3.16	0.87	ปานกลาง
	5.4 การจัดให้มีงานประเพณีหรือกิจกรรมนันทนาการ ด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่งเสริมสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ หรือการแสดงดนตรีไทยพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ในโอกาสที่เหมาะสม ขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบ	3.07	0.93	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.5	การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน เช่น จัดรายการเสียงตามสาย หรือจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่การใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบ	2.97	0.95	ปานกลาง
5.6	การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	3.24	1.04	ปานกลาง
5.7	การนำนักเรียนไปทัศนศึกษา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ของประชากร โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเน้นให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และงบประมาณ	3.09	1.05	ปานกลาง
5.8	การจัดตั้งชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือ ชุมนุมสิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักเรียน	2.84	0.97	ปานกลาง
5.9	การนำนักเรียนเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม หรือนำเพื่อประโยชน์ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.97	0.95	ปานกลาง
5.10	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
6	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
6.1	บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดการกิจกรรมมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานอื่นมาก ทำให้ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน	3.16	0.93	ปานกลาง
6.2	บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดการกิจกรรมฯ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ อย่างชัดเจน ต่อการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.31	0.91	ปานกลาง
6.3	เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรผู้รับผิดชอบไม่ชัดเจน	3.21	0.90	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7	การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครูและนักเรียน ในโรงเรียนของท่านเข้าร่วม ในการจัดการกิจกรรม เสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องใดเป็นสิ่งที่ ทำได้ยาก เป็นปัญหาสำหรับท่านและเป็นปัญหาระดับใด			
7.1	การจัดรายการออกเสียงตามสาย ขาดอุปกรณ์ และผู้ดำเนินงาน	2.94	0.97	ปานกลาง
7.2	การจัดป้ายนิเทศ ขาดแคลนงบประมาณในการ ดำเนินงาน	2.74	0.96	ปานกลาง
7.3	การจัดทำเอกสารเผยแพร่ต้องใช้เวลามาก	2.74	0.99	ปานกลาง
7.4	การจัดให้นักเรียนตั้งโต๊ะประชาสัมพันธ์ ไม่ได้รับความสนใจจากบุคลากรในโรงเรียน	2.90	1.09	ปานกลาง
7.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
8	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการบริหาร งบประมาณประเภทใดเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา และเป็นปัญหาระดับใด			
8.1	การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษามีระเบียบข้อบังคับ ไม่เอื้อในการใช้	3.31	1.10	ปานกลาง
8.2	การใช้จ่ายเงินจากครูและนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม มีงบประมาณจำกัด	3.18	0.95	ปานกลาง
8.3	การใช้จ่ายเงินสวัสดิการของโรงเรียน มีงบประมาณจำกัด	3.20	0.88	ปานกลาง
8.4	การใช้จ่ายเงินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค มีงบประมาณจำกัด	3.25	1.03	ปานกลาง
8.5	การใช้จ่ายเงินที่บริษัทห้างร้านให้การสนับสนุน มีงบประมาณจำกัด	3.14	1.08	ปานกลาง
8.6	การใช้จ่ายเงินที่หน่วยงานภายนอกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมมอบให้ มีงบประมาณจำกัด	3.20	0.92	ปานกลาง
8.7	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
9	การสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนในการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่องใดที่เป็นปัญหาสำหรับท่านและเป็นปัญหาระดับใด			
9.1	การประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น ยังมีเกณฑ์ตัดสินที่ไม่ชัดเจน	2.82	1.10	ปานกลาง
9.2	การตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.85	0.90	ปานกลาง
9.3	การสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ	2.88	0.93	ปานกลาง
9.4	การประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมทุกฝ่าย ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน	2.85	0.40	ปานกลาง
9.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
10	การวัดและประเมินผลการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนของท่าน เรื่องใดเป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			
10.1	การขาดประสบการณ์ในการสร้างแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ	2.77	0.88	ปานกลาง
10.2	การวัดด้านความตระหนัก ทำได้ยาก	3.03	0.97	ปานกลาง
10.3	การวัดด้านเจตคติ ทำได้ยาก	3.14	0.96	ปานกลาง
10.4	การวัดด้านการปฏิบัติ ทำได้ยาก มีเวลาไม่เพียงพอ	2.85	0.95	ปานกลาง
10.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	-	-	-
	รวม	3.03	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงว่าครูสังคมศึกษาเห็นว่าปัญหาการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ทุกข้อเป็นปัญหามานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55 ทั้งสิ้น

ตอนที่ 4 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการกิจกรรม
สิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน

ตารางที่ 14. คำร้อยละของการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนของผู้บริหาร

ข้อความ	คำร้อยละ
1. ท่านมีหลักการและนโยบายอย่างไรที่จะให้ได้มาซึ่งการจัดการกิจกรรม สิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน	
1.1 มีนโยบายการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนอย่างชัดเจน	77.29
1.2 วางแผนปฏิบัติการดำเนินงานร่วมกับชุมชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว	76.33
1.3 มีการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงาน	85.51
1.4 ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	80.68
1.5 สร้างขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงาน	82.61
1.6 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ	71.98
1.7 อื่น (โปรดระบุ).....	-
2. ท่านเน้นจุดประสงค์ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชนอย่างไร	
2.1 สร้างเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับชุมชนให้น่าอยู่	88.41
2.2 สร้างเสริมให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการป้องกันและแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	86.47
2.3 เสริมสร้างความตระหนักในการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธีแก่บุคลากร ในโรงเรียน และชุมชน	81.64
2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
3. ท่านสนับสนุนในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนของครู นักเรียน และ บุคลากรในชุมชนอย่างไร	
3.1 ให้คำปรึกษาหารือ และคำแนะนำในการจัดกิจกรรม	85.51
3.2 จัดหางบประมาณ และอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน	82.61
3.3 อำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่นและชุมชน	84.06
3.4 จัดหาและแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน	79.71
3.5 จัดเผยแพร่ผลงานที่ดีเด่นแก่สาธารณชนทั้งในและนอกโรงเรียน	70.53
3.6 จัดสรรค้ หนังสือ อ่านประกอบการค้นคว้าเพิ่มเติม	69.08

ตารางที่ 14 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
3.7	ส่งครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชน	79.23
3.8	เชิญบุคคลภายนอกที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักบุคลากรในโรงเรียน	21.26
3.9	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น	14.01
3.10	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-
4.	ท่านสนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในลักษณะใด	
4.1	เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ฯลฯ	23.67
4.2	เป็นกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ การรักษา และการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน หรือให้นักเรียนออกเก็บข้อมูลที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อทำให้เกิดความตระหนักในการร่วมมือกันแก้ปัญหา	85.99
4.3	เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนอย่างครบถ้วน เช่น เชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน ฯลฯ	76.33
4.4	เป็นกิจกรรมที่เป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญต่าง ๆ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการใช้พลังงาน น้ำ ไฟฟ้า อย่างประหยัด ฯลฯ	80.06
4.5	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
5.	ท่านสร้างขวัญ กำลังใจ แก่บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนอย่างไร	
5.1	เยี่ยมชมการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาและให้คำปรึกษา	78.26
5.2	เป็นผู้นำบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น ทำความสะอาดสถานที่สำคัญ, ปลูกต้นไม้, ประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่าง ๆ ฯลฯ	86.96
5.3	ให้คำยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานด้านสิ่งแวดล้อมดีเด่น	78.26

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
5.4 สนับสนุนด้านอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	83.57
5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	-
6. ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ท่านสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีใดบ้าง	
6.1 ให้บริการข่าวสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชน	75.85
6.2 เผยแพร่ผลงานการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประสบความสำเร็จ ของโรงเรียนเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน เช่น การใช้น้ำ ใช้ไฟ การกำจัดขยะ ฯลฯ	79.23
6.3 ยกย่องบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน โดย - เชิญมาบรรยายถึงผลงานที่ประสบความสำเร็จ - เชิญมารับรางวัล ในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม - ประกาศเกียรติคุณ ในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับนักเรียน - นำนักเรียนเข้าร่วมโครงการกับบุคคลในชุมชน	81.64
6.4 วางแผนร่วมกันกับชุมชนจัดทำสื่อ เช่น วิทยุทัศน์ เกี่ยวกับการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง	22.71
6.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-
7. ท่านวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน จากสิ่งใดบ้าง	
7.1 ความรู้ความเข้าใจทัศนคติและค่านิยมของบุคลากรในโรงเรียน และชุมชนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	77.29
7.2 พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	89.37
7.3 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	85.51
7.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ในการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ผู้บริหารส่วนใหญ่ ใช้หลักการและนโยบาย โดยการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงาน เน้นจุดประสงค์ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ที่สร้างเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับชุมชนให้น่าอยู่ สนับสนุนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนของครู นักเรียนและบุคลากรในชุมชนด้วยวิธีให้คำปรึกษาหารือและคำแนะนำในการจัดกิจกรรม

สนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชนเป็นกิจกรรม ขยายผลจากห้องเรียน ไปสู่ภายนอก ห้องเรียน เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ การรักษา และการพัฒนาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน ฯลฯ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ที่ มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน โดยเป็นผู้นำบุคลากรใน โรง เรียนและชุมชน ทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น ทำความสะอาดสถานที่สำคัญ ปลูกต้นไม้ ประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่าง ๆ ฯลฯ สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธียกย่องบุคคล ในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยเชิญมาบรรยายถึงผลงานที่ประสบความสำเร็จ เชิญมารับ รางวัล ในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม ประกาศเกียรติคุณในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับ นักเรียน นำนักเรียนเข้าร่วมโครงการกับบุคคลในชุมชน วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม สิ่ง แวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน โดยวัดจากพฤติกรรม ในการประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรในโรง เรียนและชุมชน ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 15 ค่าร้อยละของการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ของครูสังคมศึกษา

ข้อความ	ค่าร้อยละ
1. การวางแผนการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในโรงเรียนของท่านมีการดำเนินการอย่างไร	
1.1 มีการวางแผนและดำเนินการร่วมกัน โดยมีหมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา เป็นหลักในการประชุมร่วมกับหมวดวิชาอื่น ๆ	42.37
1.2 หมวดวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้วางแผนและดำเนินการ	58.19
1.3 แต่ละหมวดวิชาแยกกันวางแผนดำเนินการ	23.73
1.4 มีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	44.92
1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
2. การจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนท่านมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีการปฏิบัติการร่วมกับชุมชนอย่างไร	
2.1 มีการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	82.20
2.2 มีความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหา	63.28
2.3 มีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม	77.68
2.4 มีการหาวิธีการลดปัญหาที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม	91.24
2.5 มีการเสริมสร้างและพัฒนาการใช้สิ่งแวดล้อมร่วมกันอย่างถูกวิธี	55.11
2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมสังคมร่วมกับชุมชน โรงเรียนท่านดำเนินการอย่างไรบ้าง	
3.1 จัดให้มีงานและโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	62.12
3.2 ร่วมปรึกษาหารือกับชุมชนในการดำเนินงาน	68.93
3.3 ให้บริการข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับชุมชน	51.41
3.4 รวบรวมข้อมูลและปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	51.41
3.5 เชิญองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมงานกับโรงเรียนและโรงเรียนเข้าไปร่วมกันกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ	26.55
( ) 3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
4.	ท่านนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนอย่างไรบ้าง	
4.1	ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือ การทำความสะอาดสถานที่สำคัญต่าง ๆ	88.98
4.2	ร่วมจัดนิทรรศการทางสิ่งแวดล้อมในวันสำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น งานประจำปีของแต่ละท้องถิ่น	31.18
4.3	ร่วมการรณรงค์ต่อต้านการทำลายสภาพแวดล้อม	58.47
4.4	ร่วมโครงการกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่จัดขึ้น เช่น โครงการป่ารักษน้ำ โครงการป่าชุมชน หรือโครงการรักษาความสะอาดในเขตชุมชน ฯลฯ	37.29
4.5	ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้การรักษา การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้แก่นักเรียนและประชาชน	33.90
4.6	ร่วมพัฒนาสถานที่สำคัญกับชุมชน เช่น แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญทางธรรมชาติและสาธารณสถาน ฯลฯ	23.45
4.7	ร่วมมือกับคณะครูและศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพ จัดอบรมให้ประชาชนและนักเรียนในชุมชนรู้จักนำวัสดุในท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาผลิตชิ้นใช้ประโยชน์หรือหารายได้	16.67
4.8	ร่วมมือกับคณะครูและนักเรียนในการจัดตั้งโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในชุมชน	4.24
4.9	ส่งนักเรียนออกไปเก็บข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนหรือบ้านเพื่อให้เกิดความตระหนักในการแก้ไขร่วมกัน	21.47
4.10	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
5.	ท่านพิจารณาในการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชนอย่างไร	
5.1	จัดตามความสามารถของนักเรียน	33.05
5.2	จัดตามความสนใจของนักเรียน	56.78
5.3	จัดตามความเหมาะสมด้านวุฒิภาวะของนักเรียน	32.20
5.4	จัดตามความเหมาะสมของโอกาสในการดำเนินกิจกรรม	66.38
5.5	อื่น (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
6. การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชนในโรงเรียนของท่าน มีใครเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน	
6.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ / ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	51.41
6.2 ครูหมวดวิชาสังคมศึกษา	68.08
6.3 ครูหมวดวิชากิจกรรม	44.07
6.4 ครูอาจารย์ทุกหมวดวิชา	59.32
6.5 ตัวแทนบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย	27.97
6.6 ตัวแทนบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน	9.89
6.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
7. ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ท่านมีการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้วยวิธีใด	
7.1 ร่วมกับนักเรียนให้บริการข่าวสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กับชุมชน	65.82
7.2 ร่วมกับนักเรียนเผยแพร่ผลงานการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ประสบความสำเร็จของ โรงเรียนเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน เช่น การใช้น้ำ การกำจัดขยะ การดักไขมัน การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ การปลูกไม้กระถาง ฯลฯ การปลูกหญ้าแฝก การกำจัดผักตบชวา แล้วนำมาทำประโยชน์ต่าง ๆ	81.36
7.3 ยกย่องบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้นักเรียน เห็นตัวอย่างที่ดี เช่น	57.91
<ul style="list-style-type: none"> - เชิญมาบรรยายถึงผลงานที่ประสบความสำเร็จ - มอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน - ประกาศเกียรติคุณผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน - นำนักเรียนเข้าไปร่วมโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษากับบุคคลในท้องถิ่น 	
7.4 ครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำโปสเตอร์ เกี่ยวกับการใช้สิ่งแวดล้อม อย่างถูกวิธีแก่ชุมชน	16.67
7.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
8. ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากที่ใด	
8.1 เงินบำรุงการศึกษา	97.18
8.2 เงินสวัสดิการของโรงเรียน	53.67
8.3 ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค	45.48
8.4 ชุมชน	18.36
8.5 จากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม	35.03
8.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
9. ท่านให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ที่ร่วมจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชนอย่างไร	
9.1 ประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น	46.61
9.2 ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาหารือ	27.68
9.3 สนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	51.13
9.4 ประสานสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย	72.60
9.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
10. ท่านวัดและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนของนักเรียนจากสิ่งใดบ้าง	
10.1 ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	58.76
10.2 พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	83.33
10.3 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน	53.11
10.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่าในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ครูสังคมศึกษา ส่วนใหญ่วางแผนการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในโรงเรียน โดยให้หมวดสังคมศึกษาเป็นผู้วางแผนและดำเนินการ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีการปฏิบัติการร่วมกับชุมชน หาวิธีการลดปัญหาที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนด้วยการร่วมปรึกษาหารือกับชุมชน ในการดำเนินงาน นำนักเรียนเข้าร่วมกิจ

กรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชนโดยร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการทำความสะอาดสถานที่สำคัญต่าง ๆ พิจารณาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชน ตามความเหมาะสมของโอกาสในการดำเนินกิจกรรม ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน คือ ครูสังคมศึกษา ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน การจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนนี้ ด้วยการร่วมกับนักเรียนเผยแพร่ ผลงาน การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียน เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน เช่น การใช้น้ำ การกำจัดขยะ การตัดไผ่มัด การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ การปลูกต้นไม้กระถาง การปลูกหญ้าแฝก การกำจัดผักตบชวา แล้วนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน จากเงินบำรุงการศึกษา ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ที่ร่วมจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ด้วยการประสานสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย และร้อยละ 83.33 วัดและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนของนักเรียน จากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

4.2 ปัญหาการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน ของผู้บริหาร

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ท่านประสบปัญหาในการดำเนินงานที่จะให้ได้มาซึ่งการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	การกำหนดนโยบายการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน ไม่ชัดเจน	2.87	0.80	ปานกลาง
1.2	การวางแผนปฏิบัติการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ยังมีระบบที่ซ้ำซ้อน	2.86	1.00	ปานกลาง
1.3	กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบการดำเนินงาน ทำงานได้ไม่เต็มที่เพราะมีภาระมาก	2.79	0.93	ปานกลาง
1.4	งบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีจำกัดไม่เพียงพอ	2.72	1.01	ปานกลาง
1.5	การสร้างขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานทำได้ไม่ทั่วถึง	2.53	1.09	น้อย
1.6	การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.63	0.89	ปานกลาง
1.7	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2	ท่านประสบปัญหาในการกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1	การสร้างเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับชุมชนให้น่าอยู่ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2.74	1.13	ปานกลาง
2.2	การสร้างเสริมให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการป้องกัน และแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบประสานงาน	3.13	1.25	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.3	การเสริมสร้างความตระหนักในการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธีแก่บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก	2.98	1.23	ปานกลาง
2.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนให้ครู นักเรียน และบุคลากร ในชุมชนจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน ในเรื่องใดและเป็นปัญหาในระดับใด			
3.1	การให้คำปรึกษาหารือ และคำแนะนำในการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สม่ำเสมอ	2.68	1.18	ปานกลาง
3.2	งบประมาณ และอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน มีจำนวนจำกัด	2.65	1.13	ปานกลาง
3.3	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น และชุมชน ขาดผู้ประสานงานในการดำเนินงาน	2.66	1.12	ปานกลาง
3.4	บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน ทำงานได้ไม่เต็มที่	2.59	1.08	ปานกลาง
3.5	การจัดเผยแพร่ผลงานที่ดีเด่นแก่สาธารณชน ทั้งในและนอกโรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ	2.69	1.09	ปานกลาง
3.6	การจัดสรรหนังสืออ่านประกอบการค้นคว้าเพิ่มเติม มีไม่เพียงพอ	2.88	1.12	ปานกลาง
3.7	การส่งครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษากับชุมชน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร	2.68	0.88	ปานกลาง
3.8	เชิญบุคคลภายนอกที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่	2.96	0.70	ปานกลาง
3.9	การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงาน	2.65	1.02	ปานกลาง
3.10	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4	ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน ในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
4.1	การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามาก	2.54	0.97	น้อย
4.2	การจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	2.75	1.20	ปานกลาง
4.3	การจัดเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ	2.66	0.95	ปานกลาง
4.4	การจัดเพื่อเป็นโครงการในวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2.75	1.13	ปานกลาง
4.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	ท่านประสบปัญหาในการสร้างขวัญ กำลังใจ แก่บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน อย่างไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
5.1	การเยี่ยมชมการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาและให้คำปรึกษา ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.51	1.10	น้อย
5.2	เป็นผู้นำบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น ทำความสะอาดสถานที่สำคัญ, ปลูกต้นไม้, ประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่าง ๆ ฯลฯ ทำไม่ได้ทุกโอกาส เพราะมีภาระกิจในหน้าที่มาก	3.04	1.20	ปานกลาง
5.3	การให้คำยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณบุคลากรที่มีผลงานด้านสิ่งแวดล้อมดีเด่น ยังมีเกณฑ์ตัดสินที่ไม่ชัดเจน	2.50	0.95	น้อย
5.4	การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ	2.60	0.81	ปานกลาง
5.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6	ท่านประสบปัญหาอย่างไรในการจัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง และเป็นปัญหาระดับใด			
6.1	การให้บริการข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมกับชุมชน ทำได้ไม่ทั่วถึง	2.76	1.16	ปานกลาง
6.2	การเผยแพร่ผลงานการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียน เป็นตัวอย่าง แก่ชุมชน เช่น การใช้น้ำ ใช้ไฟอย่างประหยัด การกำจัดขยะ อย่างถูกวิธี ฯลฯ ขาดงบประมาณ ในการดำเนินการ	2.45	0.96	น้อย
6.3	การยกย่องบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญา ชาวบ้าน โดย - เชิญมาบรรยายถึงผลงานที่ประสบความสำเร็จ - เชิญมารับรางวัลในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ ให้กับสังคม - ประกาศเกียรติคุณในฐานะผู้ที่ทำประโยชน์ ให้กับนักเรียน - มีข้อจำกัดด้านเวลา และงบประมาณ	2.67	1.00	ปานกลาง
6.4	การนำนักเรียนเข้าร่วมโครงการกับบุคคลในชุมชน วางแผนร่วมกันกับชุมชน จัดทำสื่อ เช่น วัสดุทัศน โปสเตอร์ เกี่ยวกับการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี ขาดผู้รับผิดชอบประสานงาน	2.67	0.96	ปานกลาง
6.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
7	ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน อย่างไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
7.1	การศึกษาจากความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ทำได้ยาก	2.76	1.09	ปานกลาง
7.2	การศึกษาจากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	2.52	1.04	น้อย
7.3	การศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ทำได้ไม่ครบทุกด้าน	2.41	0.92	น้อย
7.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
	รวม	2.71	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน โดยเฉลี่ยแล้วเป็นปัญหาปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55 มีบางปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.56-2.55 ซึ่งถือเป็นปัญหาน้อย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา
ร่วมกับชุมชน ของครูสังคมศึกษา

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาอะไรในการวางแผน การจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดกิจกรรม	3.03	0.93	ปานกลาง
1.2	ขาดความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	3.29	0.84	ปานกลาง
1.3	ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม	3.18	0.88	ปานกลาง
1.4	มีการใช้งบประมาณและอุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรม	2.98	0.84	ปานกลาง
1.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการกำหนด วัตถุประสงค์ ในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน ให้เกิดแก่นักเรียนอย่างไร และเป็นปัญหา ระดับใด			
2.1	นักเรียนขาดการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ	3.17	0.90	ปานกลาง
2.2	นักเรียนขาดความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหา	3.10	0.89	ปานกลาง
2.3	นักเรียนขาดการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม	3.06	0.88	ปานกลาง
2.4	นักเรียนขาดการหาวิธีการลดปัญหาที่เกิดกับ สิ่งแวดล้อม	3.14	0.82	ปานกลาง
2.5	นักเรียนขาดการเสริมสร้างและพัฒนาการใช้ สิ่งแวดล้อม ร่วมกันอย่างถูกวิธี	3.10	0.83	ปานกลาง
2.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	การจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน เรื่องใดเป็นปัญหาสำหรับท่านและเป็นปัญหาระดับใด			
3.1	การจัดให้มีงานและโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม , ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ขาดบุคลากร ผู้รับผิดชอบ	3.25	0.96	ปานกลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.2	การร่วมกันปรึกษาหารือกับชุมชนในการดำเนินงาน ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดี	3.12	1.01	ปานกลาง
3.3	การให้บริการข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมกับชุมชน ขาดงบประมาณในการ	2.98	0.96	ปานกลาง
3.4	การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.08	0.81	ปานกลาง
3.5	การเชิญองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมงานกับโรงเรียน	3.22	0.92	ปานกลาง
3.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	ท่านประสบปัญหาในการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนอย่างไร และเป็นปัญหา ระดับใด			
4.1	ขาดความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ เช่น การปลูกต้นไม้ ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการทำความสะอาดสถานที่สำคัญต่าง ๆ	2.67	0.95	ปานกลาง
4.2	ขาดความร่วมมือในการร่วมจัดนิทรรศการ ทางสิ่งแวดล้อมในวันสำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น งานประจำปีของแต่ละท้องถิ่น	2.73	0.86	ปานกลาง
4.3	ขาดความร่วมมือในการร่วมการรณรงค์ต่อต้าน การทำลายสภาพแวดล้อม	2.84	0.92	ปานกลาง
4.4	ขาดความร่วมมือในการร่วมโครงการกับหน่วยงาน ของรัฐหรือเอกชนที่จัดขึ้น เช่น โครงการปาร์กน้ำ โครงการป่าชุมชน หรือโครงการรักษาความสะอาด ในเขตชุมชน ฯลฯ	2.93	0.82	ปานกลาง
4.5	ขาดความร่วมมือในระหว่างกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชน เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการใช้ การรักษา การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้แก่ นักเรียนและประชาชน	2.90	0.82	ปานกลาง
4.6	ขาดความร่วมมือในการร่วมพัฒนาสถานที่สำคัญ กับชุมชน เช่น แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญทางธรรมชาติ และสาธารณสถาน ฯลฯ	2.95	0.93	ปานกลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.7	ขาดความร่วมมือในระหว่างคณะครูและ ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพจัดอบรมให้ประชาชนและ นักเรียนในชุมชนรู้จักนำวัสดุในท้องถิ่นหรือวัสดุ เหลือใช้มาผลิตชิ้นใช้ประโยชน์หรือหารายได้	3.07	0.78	ปานกลาง
4.8	ขาดความร่วมมือจากคณะครูและนักเรียนในการ จัดตั้งโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์สถานที่สำคัญ ทางประวัติศาสตร์ในชุมชน	3.10	0.86	ปานกลาง
4.9	การส่งนักเรียนออกไปเก็บข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อม ในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนหรือบ้าน เพื่อให้เกิดความ ตระหนักในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทำได้ยาก เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง	3.11	0.84	ปานกลาง
4.10	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการจัดนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน อย่างไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
5.1	การจัดตามความสามารถของนักเรียนไม่มีเกณฑ์วัด ความสามารถมีชัดเจน	2.84	0.82	ปานกลาง
5.2	การจัดตามความสนใจของนักเรียน	3.00	0.92	ปานกลาง
5.3	การจัดตามความเหมาะสมด้านวุฒิภาวะของนักเรียน	2.74	0.89	ปานกลาง
5.4	การจัดตามความเหมาะสมของโอกาส	3.81	0.93	ปานกลาง
5.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6	โรงเรียนของท่าน ประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบ ในการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน อย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
6.1	บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดการกิจกรรมมีหน้าที่อื่น ที่ต้องรับผิดชอบอีกมาก ทำให้ขาดความคล่องตัว ในการปฏิบัติงาน	3.20	1.01	ปานกลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.2	บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดการกิจกรรมยังขาดความรู้ ความเข้าใจ อย่างชัดเจน ต่อการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน	3.22	0.88	ปานกลาง
6.3	เกิดการเข้าช้ื่อนในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจาก	3.22	0.84	ปานกลาง
6.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7	การประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดการกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชนในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
7.1	นักเรียนให้ความร่วมมือในการให้บริการข่าวสารข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับชุมชนน้อยมาก	2.47	0.88	ปานกลาง
7.2	นักเรียนให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ผลงานการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียน เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน เช่น การใช้น้ำกรรมาจัดขยะ การตัดไ้ขม้น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ การปลูกไม้กระดาง ฯลฯ น้อยมาก	3.10	0.92	ปานกลาง
7.3	การยกย่องบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้นักเรียนเห็นตัวอย่างที่ดี เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เชิญมาบรรยายถึงผลงานที่ประสบความสำเร็จ - มอบรางวัลให้แก่ผู้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน - ประกาศเกียรติคุณผู้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน - นำนักเรียนเข้าไปร่วมโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษากับบุคคลในท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ทำให้ยากไม่สม่ำเสมอ	3.00	0.94	ปานกลาง
7.4	ขาดงบประมาณในการจัดทำโปสเตอร์ เกี่ยวกับการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี แจกชุมชน	2.87	0.97	ปานกลาง
7.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
8	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการบริหาร งบประมาณประเภทใด เพื่อการจัดการกิจกรรม สิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชนและเป็นปัญหาระดับใด			
8.1	การใช้เงินบำรุงการศึกษา มีระเบียบข้อบังคับ ไม่เอื้อในการใช้	3.13	0.86	ปานกลาง
8.2	การใช้เงินสวัสดิการของโรงเรียน มีงบประมาณจำกัด	2.88	0.94	ปานกลาง
8.3	การใช้เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา มีงบประมาณจำกัด	3.04	0.88	ปานกลาง
8.4	การใช้เงินจากชุมชน มีงบประมาณจำกัด	3.11	0.95	ปานกลาง
8.5	การใช้เงินจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ด้านสิ่งแวดล้อม มีงบประมาณจำกัด	3.15	0.91	ปานกลาง
8.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
9	การสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ที่ร่วมจัดกิจกรรม สิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับชุมชน เรื่องใดที่ทำให้ยาก เป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			
9.1	การประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น ยังมีเกณฑ์ตัดสินที่ไม่ชัดเจน	2.83	1.06	ปานกลาง
9.2	การตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาหารือ ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.99	0.87	ปานกลาง
9.3	การสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรม มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ	3.08	0.95	ปานกลาง
9.4	การประสานสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน	3.00	0.94	ปานกลาง
9.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
10	การวัดและประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน เรื่องใดเป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
10.1 ขาดประสบการณ์ในการสร้างแบบประเมิน ความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ และค่านิยม ของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบัน	2.93	0.88	ปานกลาง
10.2 ขาดเครื่องมือวัด พฤติกรรมในการประพฤติ ปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	3.07	0.84	ปานกลาง
10.3 การวัดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนและชุมชน วัดได้ไม่ครบทุกด้าน	2.94	0.82	ปานกลาง
10.4 อื่น ๆ ไปรตระบุ.....			
รวม	3.02	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 แสดงว่าครูผู้สอนสังกัดศึกษาเห็นว่า ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ศึกษา ร่วมกับชุมชน ทุกข้อเป็นปัญห่าปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55

ตอนที่ 5 สภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนด้านการบริหาร และการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้าน กายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน

5.1 สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนด้านการบริหารและการจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพและวิถี ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ตารางที่ 18 คำร้อยละของการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนที่สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ของผู้บริหาร

ข้อความ	คำร้อยละ
1. ท่านจัดการและบริหารการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา อย่างไรบ้าง	
1.1 กำหนดนโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	85.51
1.2 วางแผนปฏิบัติการดำเนินงานเพื่อนำไปปฏิบัติจริง	84.06
1.3 แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการ	83.09
1.4 สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์	81.16
1.5 สร้างขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงาน	73.91
1.6 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ	72.46
1.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
2. ท่านเน้นนโยบายและหลักการในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร	
2.1 นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน ต่อสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง เช่น รู้จักประหยัดการใช้พลังงาน ไฟฟ้า, น้ำ, การกำจัดขยะ ฯลฯ	85.02
2.2 จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขอนามัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น มีห้องเรียน ห้องประชุม สนาม สวนหย่อมที่สะอาด สวยงาม, มีโรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะ ฯลฯ	94.69

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
2.3 ให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นแผนระยะยาว โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	78.26
2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
3. ท่านสนับสนุนในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนอย่างไร	
3.1 ให้คำปรึกษาหารือ และคำแนะนำในการจัดกิจกรรม	79.71
3.2 จัดหางบประมาณและอุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงาน	84.06
3.3 อำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น	76.81
3.4 จัดหาและแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน	82.13
3.5 เชิญบุคคลภายนอกที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน มาให้ความรู้แก่บุคคลในโรงเรียน	74.40
3.6 ส่งครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	78.74
3.7 จัดให้ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนไปทัศนศึกษา และศึกษาดูงานในโรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีการจัดสภาพแวดล้อมดีเด่น	81.16
3.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
4. ท่านสนับสนุนให้ครู กำหนดกรอบในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ในลักษณะใด	
4.1 เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น จัดตกแต่งห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม มีบรรยากาศทางวิชาการ ฯลฯ	89.37
4.2 เป็นกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอกห้องเรียน เช่น ปลูกสวนหย่อม จัดตกแต่งพื้นที่ริมถนนและทางเดินให้ร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม	87.92
4.3 เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างครบถ้วน,เช่น หากครูและบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมไปศึกษาดูงาน การจัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนดีเด่น	78.26
4.4 เป็นกิจกรรมที่เป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมอย่างถูกวิธี ใช้ไฟฟ้า น้ำประปา อย่างประหยัด ฯลฯ	77.77
4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
5.	ท่านสร้างขวัญ กำลังใจ แก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ที่มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร	
5.1	เยี่ยมชมการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	74.88
5.2	ให้คำยกย่องชมเชย และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน	85.02
5.3	ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน	84.54
5.4	สนับสนุนด้านอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม	78.74
5.5	เป็นผู้นำบุคลากรในโรงเรียน รณรงค์ แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และจัดสภาพแวดล้อม	81.16
5.6	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
6.	ในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ท่านสนับสนุน ให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีใด	
6.1	จัดรายการเสียงตามสายเชิญชวนร่วมโครงการ	75.85
6.2	จัดประกวดคำขวัญ ภาพวาด เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	85.51
6.3	จัดประกวด ห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียนรับผิดชอบ	87.92
6.4	ประกาศเกียรติคุณ และยกย่องผู้ที่มีผลงานดีเด่น	77.78
6.5	แจกเอกสาร เผยแพร่ ผลงานที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร และจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	73.91
6.6	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
7.	ท่านวัดและประเมินผลการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน จากสิ่งใดบ้าง	
7.1	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดและค่านิยมที่ถูกต้องต่อ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	78.26
7.2	พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของครูและนักเรียนใน โรงเรียน ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	87.92
7.3	การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	88.89
7.4	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 18 แสดงว่าในการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งทางด้านกายภาพ และวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ จัดการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยกำหนดนโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เน้นนโยบายและหลักการในการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบ สะอาดถูกสุขอนามัย เชื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่นมีห้องเรียน ห้องประชุม สนาม สวนหย่อม ที่สะอาด สวยงาม มีโรงอาหาร ห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ สนับสนุนการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนด้วยการจัดหางบประมาณและอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน ได้สนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่นจัดตกแต่งห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม มีบรรยากาศทางวิชาการ ฯลฯ สร้างขวัญกำลังใจแก่ครูนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ที่มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยการให้คำยกย่องชมเชย และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์การบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้วยวิธีจัดประกวดห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียนรับผิดชอบ วัดและประเมินผลการบริหารและการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ตารางที่ 19 คำร้อยละของการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุน
การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียน ของครูสังคมศึกษา

ข้อความ	คำร้อยละ
1. ในการวางแผนบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุน การเรียนการสอน..... สิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนของท่านศึกษาจากสิ่งใดเป็นแนวทาง	
1.1 ปรัชญา หลักการ และเป้าหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษา	21.75
1.2 วัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา	34.46
1.3 หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	46.61
1.4 แผนแม่บทโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา	8.47
1.5 นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	42.94
1.6 แนวทางการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับมัธยมศึกษา	33.90
1.7 นโยบายและแผนพัฒนาของโรงเรียน	44.35
1.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
2. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา อย่างไร	
2.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	26.55
2.2 เป็นครูที่ปรึกษาให้กับนักเรียนที่ร่วมจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	95.25
2.3 เป็นผู้ร่วมปฏิบัติการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	50.85
2.4 เป็นผู้ติดตามวัดและประเมินผลการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	27.12
2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
3. ท่านคาดหวังว่า เมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนแล้วจะมีลักษณะอย่างไร	
3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	74.86
3.2 มีความตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของการจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	85.03

ตารางที่ 19 (ต่อ)

	ข้อความ	ค่าร้อยละ
*	3.3 มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	90.40
	3.4 ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง	72.03
	3.5 มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม	42.94
	3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
4.	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อย่างไรบ้าง	
	4.1 รับผิดชอบตกแต่งบริเวณที่ได้รับมอบหมายให้เป็นระเบียบสวยงาม	74.86
	4.2 ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นเป็นระเบียบสวยงาม เช่น สวนป่าธรรมชาติ สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหย่อม ไม้กระถาง พืชผักสวนครัว ชุดดอกกุหลองทางระบายน้ำ ฯลฯ	70.06
	4.3 จัดสนามให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม ใช้การได้	68.08
	4.4 จัดพื้นที่ริมถนนและทางเดินให้ร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบ กลมกลืน สวยงาม	34.46
	4.5 จัดและตกแต่งห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน	89.83
	4.6 ตกแต่งบริเวณทางเดินบนอาคารเรียนได้สวยงาม สะอาดเป็นระเบียบ ให้ความรู้	32.49
	4.7 จัดโรงฝึกงานให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็นระเบียบ บำรุงรักษา ให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย	12.43
	4.8 จัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วม ให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบไม่มีกลิ่นเหม็น กำจัดขยะและน้ำเสีย อย่างถูกวิธี	44.63
	4.9 จัดห้องประชุมได้สะอาด เรียบร้อย	27.40
	4.10 จัดทำโครงการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า น้ำประปา บำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะ	27.68
	4.11 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
5. ท่านและนักเรียนร่วมกันประชาสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้วยวิธีใด	
5.1 จัดรายการเสียงตามสาย	21.47
5.2 จัดประกวดคำขวัญ ภาพวาด เกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	56.21
5.3 จัดประกวด ห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียนรับผิดชอบ	90.68
5.4 ประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้ที่มีผลงานดีเด่น	43.79
5.5 แจกเอกสารเผยแพร่ ผลงานที่ประสบความสำเร็จในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	27.68
5.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
6. ท่านสร้างขวัญกำลังใจแก่นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร	
6.1 ให้คำปรึกษาหารือและเสนอแนะแนวทางดำเนินงาน	61.02
6.2 ประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น	85.03
6.3 สนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินงาน	53.67
6.4 ประสานสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย	43.79
6.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
7. ในการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากที่ใด	
7.1 เงินบำรุงการศึกษา	83.62
7.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียน	44.63
7.3 เงินสวัสดิการของโรงเรียน	55.65
7.4 บริษัทห้างร้านที่ให้การสนับสนุน	18.36
7.5 ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค	19.49
7.6 หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	15.54
7.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าร้อยละ
8. ท่านวัดและประเมินผลการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ของนักเรียน จากสิ่งใดบ้าง	
8.1 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สภาพล้อมในโรงเรียน	81.07
8.2 พฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	95.76
8.3 การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	82.49
8.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

จากตารางที่ 19 แสดงว่าการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียนครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่วางแผนบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยศึกษาจากหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นแนวทาง มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเป็นครูที่ปรึกษาให้กับนักเรียนที่ร่วมจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน คาดหวังว่า เมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแล้วจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยจัดและตกแต่งห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม เอื้อต่อการเรียนการสอน ร่วมกับนักเรียนประชาสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยการประกวดห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียนรับผิดชอบ สร้างขวัญกำลังใจแก่นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้วยการประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น การบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้รับงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงานจากเงินบำรุงการศึกษา วัดและประเมินผลการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน จากพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

5.2 ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนด้านการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียนของผู้บริหารผู้บริหาร

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ท่านประสบปัญหาการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	การกำหนดนโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ชัดเจนยากต่อการปฏิบัติ	2.83	1.15	ปานกลาง
1.2	การวางแผนปฏิบัติการดำเนินงานเพื่อนำไปปฏิบัติจริง ยังขาดระบบการทำงานที่ดี	2.78	0.91	ปานกลาง
1.3	บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการไม่สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มที่	2.96	1.14	ปานกลาง
1.4	งบประมาณและอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ	3.16	1.08	ปานกลาง
1.5	การสร้างขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานทำได้ไม่สม่ำเสมอ	3.10	1.07	ปานกลาง
1.6	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานไม่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ	2.97	1.03	ปานกลาง
2	ท่านประสบปัญหาในการกำหนดนโยบายและหลักการในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่ท่านเน้นอย่างไรบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.1	การนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติคนต่อสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง เช่น รู้จักประหยัดการใช้พลังงาน ไฟฟ้า, น้ำ การกำจัดขยะ ฯลฯ ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	2.73	1.01	ปานกลาง
2.2	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขอนามัย เชื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น มีห้องเรียน ห้องประชุม สนาม สวนหย่อมที่สะอาด สวยงาม, มีโรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะ ฯลฯ ขาดความร่วมมือในการดำเนินการ	2.74	1.11	ปานกลาง
2.3	การให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นแผนระยะยาวโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก	2.57	0.97	ปานกลาง
2.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	ปัญหาที่ท่านประสบในการสนับสนุนให้ครูนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ในเรื่องใดบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
3.1	การให้คำปรึกษาหารือ และคำแนะนำในการจัดกิจกรรม ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.57	0.88	ปานกลาง
3.2	งบประมาณและอุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงาน มีน้อยไม่เพียงพอ	2.73	0.81	ปานกลาง
3.3	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น ขาดผู้ประสานงาน	3.15	0.85	ปานกลาง
3.4	บุคลากรที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงาน ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่เพราะมีภาระหน้าที่อื่นมาก	2.74	1.01	ปานกลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	3.5 การเชิญบุคคลภายนอกที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน มาให้ความรู้แก่บุคคลในโรงเรียน มีข้อจำกัดเรื่อง เวลาและงบประมาณ	2.49	0.78	น้อย
	3.6 การส่งครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการบริหารและจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ เท่าที่ควร	2.50	0.88	น้อย
	3.7 การจัดให้ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ไปทัศนศึกษาและศึกษาดูงานในโรงเรียน หรือ หน่วยงานที่มีการจัดสภาพแวดล้อมดีเด่น มีข้อจำกัด เรื่องเวลาและงบประมาณ	2.82	0.86	ปานกลาง
	3.8 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนให้ครูกำหนดกรอบใน การบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา อย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
	4.1 การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น จัดตกแต่งห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม มีบรรยากาศทางวิชาการ ฯลฯ ขาดความร่วมมือ จากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2.48	0.86	น้อย
	4.2 การจัดกิจกรรมขยายผลจากห้องเรียนไปสู่ภายนอก ห้องเรียน เช่น ปลูกสวนหย่อม จัดตกแต่งพื้นที่ ริมนถนนและทางเดินให้ร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม ขาดการเอาใจใส่จากผู้รับผิดชอบ	2.68	0.92	ปานกลาง
	4.3 การจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้ได้รับการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน เช่น พาคู และบุคลากรที่รับผิดชอบ การจัดกิจกรรมไปศึกษาดูงาน การจัดสภาพ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนดีเด่น มีข้อจำกัดเรื่อง งบประมาณและเวลา	2.74	0.81	ปานกลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.4	การจัดกิจกรรมที่เป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม อย่างถูกวิธี ใช้ไฟฟ้า น้ำประปา อย่างประหยัด ฯลฯ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	2.69	1.06	ปานกลาง
4.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	ท่านประสบปัญหาในการสร้างขวัญกำลังใจ แก่ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ที่มีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ในเรื่องใดบ้าง และเป็นปัญหาระดับใด			
5.1	การเยี่ยมชมการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.16	0.93	น้อย
5.2	การให้คำยกย่องชมเชย และให้กำลังใจในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน ทำได้ไม่ทั่วถึง	2.05	0.97	น้อย
5.3	การให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของบุคลากร ที่ดำเนินงาน ทำได้ไม่ทั่วถึง	2.10	0.93	น้อย
5.4	อุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม มีไม่เพียงพอ	2.23	1.07	น้อย
5.5	การเป็นผู้นำบุคลากรในโรงเรียน รณรงค์ แก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และจัดการสภาพแวดล้อม ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.33	0.92	น้อย
5.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6	ท่านประสบปัญหาในการสนับสนุนการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนบุคลากรในโรงเรียนของท่าน บริหารและจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
6.1	การจัดรายการเสียงตามสายเชิญชวนร่วมโครงการ ชาติอุปกรณ์และผู้ดำเนินการ	2.18	0.86	น้อย
6.2	การจัดประกวดคำขวัญ ภาพวาด เกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.23	0.90	น้อย

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.3 การจัดประกวดห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียน รับผิดชอบบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ	2.39	0.97	น้อย
6.4 การประกาศเกียรติคุณ และยกย่องผู้ที่มีผลงานดีเด่น ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.25	0.90	น้อย
6.5 การแจกเอกสาร เผยแพร่ ผลงานที่ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ทำได้ไม่สม่ำเสมอเพราะขาดงบประมาณ.	2.38	0.89	น้อย
6.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7 ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการบริหารและ จัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน ในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
7.1 การศึกษาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติและ ค่านิยมที่มีต่อ ในสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนของนักเรียน วัดได้ยาก	2.47	0.81	น้อย
7.2 ขาดเครื่องมือวัดพฤติกรรมในการประพฤติตน ของครูและนักเรียนใน โรงเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	2.35	0.87	น้อย
7.3 การวัดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน วัดได้ไม่ครบทุกด้าน	2.38	0.77	น้อย
7.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
รวม	2.58	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 แสดงว่าผู้บริหารเห็นว่า ปัญหาการบริหารและการจัดการสภาพ แวด
ล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งด้านกายภาพ และวิถีปฏิบัติใน
ชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยเฉลี่ยแล้วเป็นปัญหাপานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56-3.55 มี
ปัญหาบางปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.56-2.55 ซึ่งถือเป็นปัญหาน้อย

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียนของครูสังคมศึกษา

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การวางแผนบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ศึกษา ประสบปัญหาในเรื่องใด และเป็นปัญหาระดับใด			
1.1	ไม่เข้าใจ ปรัชญา หลักการ เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ ของสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.03	0.88	ปานกลาง
1.2	ขาดเอกสารหรือคู่มือที่ใช้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรม	3.13	0.84	ปานกลาง
1.3	ขาดประสบการณ์ในการวางแผนการจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนสนับสนุนการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.21	0.84	ปานกลาง
1.4	ขาดคู่มือครูวัดผล การจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	3.09	0.91	ปานกลาง
1.5	ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการ ร่วมกันกำหนดกรอบเพื่อวางแผนการจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนสนับสนุนการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.19	0.94	ปานกลาง
1.6	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
2	การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ศึกษา ของท่าน ข้อใดเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาสำหรับท่าน และเป็นปัญหาระดับใด			
2.1	ขาดประสบการณ์ในการวางแผนจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.15	0.85	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	2.2 การร่วมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักเรียน ที่ร่วมจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่สม่ำเสมอ	2.77	0.93	ปานกลาง
	2.3 ขาดประสบการณ์ในการบริหารและจัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.03	0.84	ปานกลาง
	2.4 ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.19	0.94	ปานกลาง
	2.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
3	ท่านประสบปัญหาเมื่อนักเรียนของท่านได้เข้าร่วมการจัด การสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สนับสนุนการเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา แล้วนักเรียนมีพฤติกรรม ไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่คาดหวังในข้อใด			
	3.1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพและปัญหา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	2.95	0.80	ปานกลาง
	3.2 ขาดความตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของ การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.94	0.87	ปานกลาง
	3.3 ไม่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	3.00	0.81	ปานกลาง
	3.4 ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ถูกต้อง	3.02	0.82	ปานกลาง
	3.5 ขาดเจตคติที่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม	2.95	0.83	ปานกลาง
	3.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
4	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในเรื่องใดเมื่อจัดให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียน และเป็นปัญหาระดับใด			
	4.1 นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการตกแต่งบริเวณ ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นระเบียบสวยงาม	2.81	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.2	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการปลูกต้นไม้ ให้ความร่มรื่นเป็นระเบียบสวยงาม เช่น สวนป่าธรรมชาติ สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหย่อม ไม้กระถาง พืชผักสวนครัว ฯลฯ	2.87	0.91	ปานกลาง
4.3	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดสนาม ให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม ใช้การได้	2.91	0.87	ปานกลาง
4.4	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดพื้นที่ริมถนน และทางเดินให้ร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบกลมกลืน สวยงาม	2.84	0.83	ปานกลาง
4.5	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดและตกแต่ง ห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบสวยงาม เอื้อต่อการ จัดการเรียนการสอน	2.92	0.77	ปานกลาง
4.6	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการตกแต่งบริเวณ ทางเดินบนอาคารเรียนได้สวยงามสะอาดเป็น ระเบียบให้ความรู้	2.83	0.85	ปานกลาง
4.7	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดโรงฝึกงาน ให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็นระเบียบ บำรุงรักษา ให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย	2.92	0.79	ปานกลาง
4.8	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดโรงอาหาร ให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำห้องส้วม ให้ถูกสุขลักษณะ	2.89	0.81	ปานกลาง
4.9	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดห้องประชุม ให้สะอาดเรียบร้อย	2.83	0.86	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	4.10 นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า น้ำประปา น้ำบ่อน้ำเสีย กำจัดขยะ	3.10	0.79	ปานกลาง
	4.11 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
5	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนของท่าน เข้าร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด			
	5.1 การจัดรายการเสียงตามสาย ขาดอุปกรณ์และ ผู้ดำเนินการ	2.89	0.90	ปานกลาง
	5.2 การจัดประกวดคำขวัญ ภาพวาด เกี่ยวกับ การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.71	0.89	ปานกลาง
	5.3 การจัดประกวด ห้องเรียน และพื้นที่ที่นักเรียน รับผิดชอบ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ	2.68	0.93	ปานกลาง
	5.4 การประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้ที่มีผลงานดีเด่น ทำได้ไม่สม่ำเสมอ	2.69	0.90	ปานกลาง
	5.5 การแจกเอกสารเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จ ในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแก่บุคลากร ทุกคนในโรงเรียน ทำได้ไม่สม่ำเสมอเพราะขาด งบประมาณ	2.87	0.81	ปานกลาง
	5.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
6	การสร้างขวัญและกำลังใจ แก่นักเรียนที่มีส่วนร่วม ในการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่สนับสนุน การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องใดเป็นปัญหา และเป็นปัญหาระดับใด			
	6.1 การให้คำปรึกษาหารือและเสนอแนะแนวทาง ดำเนินงานทำได้ไม่สม่ำเสมอเพราะมีงาน ในหน้าที่มาก	2.86	0.70	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.2	การประกาศเกียรติคุณและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น ยังมีเกณฑ์ตัดสินที่ไม่ชัดเจน	2.74	0.97	ปานกลาง
6.3	การสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณ ในการดำเนินงาน มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ	3.07	0.87	ปานกลาง
6.4	การประสานสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมของบุคลากรทุกฝ่าย ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน	2.95	1.03	ปานกลาง
6.5	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
7	โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการบริหาร งบประมาณประเภทใด เพื่อการจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ศึกษา และเป็นปัญหาระดับใด			
7.1	การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา มีระเบียบข้อบังคับไม่เอื้อ ต่อการใช้	3.31	1.02	ปานกลาง
7.2	การใช้จ่ายเงินที่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียน ให้การสนับสนุน มีงบประมาณจำกัด	3.08	0.95	ปานกลาง
7.3	การใช้จ่ายเงินสวัสดิการของโรงเรียน มีงบประมาณจำกัด	3.16	0.88	ปานกลาง
7.4	การใช้จ่ายเงินที่บริษัทห้างร้านให้การสนับสนุน มีงบประมาณจำกัด	3.31	0.83	ปานกลาง
7.5	การใช้จ่ายเงินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค มีงบประมาณจำกัด	3.14	0.92	ปานกลาง
7.6	การใช้จ่ายเงินที่หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุน มีงบประมาณจำกัด	3.05	0.85	ปานกลาง
7.7	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อความ		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
8	การวัดและประเมินผลการจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องใดที่เป็นปัญหาสำหรับท่าน และ เป็นปัญหาระดับใด			
8.1	ขาดประสบการณ์ในการสร้างแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจในสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน	2.89	0.92	ปานกลาง
8.2	ขาดเครื่องมือวัดพฤติกรรมในการประพฤติ ปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	3.05	0.81	ปานกลาง
8.3	การวัดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน วัดได้ไม่ครบทุกด้าน	2.86	0.85	ปานกลาง
8.4	อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
รวม		2.97	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 แสดงว่าครูผู้สอนสังคมศึกษาเห็นว่า ปัญหาการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งด้านกายภาพและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทุกข้อเป็นปัญหามานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56-3.55

ตารางที่ 22 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการ
สิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปัญหา	ความคิดเห็น		ผู้บริหาร		ครูสังคมศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. กิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา	2.71	1.04	ปานกลาง	2.9 8	0.92	ปานกลาง	
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรด้าน สิ่งแวดล้อมศึกษา	2.65	1.01	ปานกลาง	3.0 3	0.96	ปานกลาง	
3. กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับชุมชน	2.71	1.05	ปานกลาง	3.0 2	0.89	ปานกลาง	
4. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สนับสนุนการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งด้าน กายภาพและวิถีปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน	2.58	0.99	ปานกลาง	2.9 7	0.87	ปานกลาง	

จากตาราง 22 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูสังคมศึกษาต่างเห็นว่า ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน เป็นปัญหาปานกลาง